

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

Ettepaneku/arvamuse esitaja ja kuupäev	Ettepanek/arvamus	Vastus
Maa-amet 10.09.2021 nr 6-3/21/13087-2	<p>Põlva valla üldplaneeringu veebilehel viidatud kaardirakenduses on korrektselt kujutatud Põlva vallas asuvate maardlate piirid, kuid lõpplahenduse valmimisel palume Maa-ametile esitada lisaks kaardirakendusele ka planeeringu esituskuju, joonised pdf-plaanidena, kus on kujutatud maardlatele, mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele planeeritavat maakasutust ja piiranguid. Plaanidele palume lisada info, mis kuupäeva seisuga on maardlate ja mäeeraldiste andmeid kasutatud.</p> <p>1. KSH aruande peatükis 3.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud on selgitatud, et seisuga 26.04.2021. a ei ole Kotkas Infosüsteemi andmete alusel vallas esitatud mitte ühtegi geoloogilise uuringuloa ega keskkonnanõu (maavara kaevandamiseloja) taotlust. Palume üldplaneeringu koostamisel kasutada keskkonnaregistrisse kantud keskkonnanõuandmeid. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt peab planeeringute koostamisel kasutama üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnanõuandmeid. Planeeringu täiendamiseks palume küsida keskkonnaregistri maardlate nimistust ajakohane väljavõte. Ajakohaste andmete saamiseks on võimalus kasutada ka WFS-teenust aadressil https://teenus.maaamet.ee/ows/maardlad?service=WFS&version=1.1.0&request=GetCapabilities.</p>	Arvestatakse.
	<p>2. Üldplaneeringu kaardirakenduses on mäetööstuse maa-ala juhtotstarve Himmaste liivakarjääri ning aegunud loaga Mooste II liivakarjääri märgitud vaid mäeeraldise alale, Kadaja II liivakarjääri puhul seevastu ka mäeeraldise teenindusmaast läänes asuvale alale. Üldplaneeringus tervikliku ruumilahenduse saavutamiseks ning tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halvene, palume üldplaneeringu lõplikul esituskujul märkida mäetööstuse maa-ala või turbatööstuse maa-ala juhtotstarve lisaks mäeeraldiste aladele ka nende teenindusmaade aladele, kuna ka teenindusmaade aladel toimuvad kaevandamisega seotud tegevused. Selgitame, et olukorras, kus üldplaneeringu alal on kehtiv kaevandamisloa, kuid mäetööstusmaa või turbatööstusmaa juhtotstarve puudub või ei ole kaardipildis (joonistel) kujutatud, ei ole planeering kooskõlas PlanS § 75 lõike 1 punktiga 15, mille kohaselt üldplaneeringu ülesanne on maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine.</p>	Arvestatakse ja kaardikiht parandatakse.
	<p>3. KSH aruande peatükis 3.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud on tabelis 16 märgitud Kärsa savimaardla pindalaks ,61 ha, ent peaks olema 5,61 ha. Samas tabelis on Kurgsoo turbamaardla korral olemasoleva mäeeraldise veergu märgitud ekslikult Kurgsoo II turbamaardla ning loa number VO-015, peaks olema Kurgsoo II, loa number 5. Palume parandada.</p>	Arvestatakse. Varasemad andmed pärinevad olemasolevast kehtivast keskkonnanõust (KOTKAS - AVE 2.5.73 (envir.ee)), seega palume ka Maa-ametil oma andmebaasis loa number kontrollida.
	<p>4. KSH aruande peatükis 3.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud on selgitatud, et seisuga 29.04.2021 Põlva vallas hetkel veel arvel olev Mooste liivamaardla varu on eeldatavasti lõppenud, sest kogu maardla pindalaga täielikult kattunud Mooste liivakarjääri maavara kaevandamise luba lõppes 2021. a veebruaris. Seega tuleb veel hetkel registris arvel olev Mooste liivamaardla registrist kustutada. Märkime, et Mooste liivamaardla varu ei ole ammendunud, seisuga 30.06.2021 on maardlas arvel oleva täiteliiva koguseks 270 tuhat m³. Lisaks märkime, et viidatud mäeeraldise näol on tegemist Mooste II liivakarjääri.</p>	Arvestatakse.
	<p>5. Kaardirakenduse kohaselt kattuvad maardlad väärtuslike põllumajandusmaade ning väärtuslike maastikega. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 5.6. Väärtuslikud põllumajandusmaad on toodud (tsiteerin): „Väärtuslikul põllumajandusmaal või seda mõjutavate tegevuste kavandamisel peetakse silmas, et eelkõige on tegemist põllumajandussaaduste tootmiseks vajaliku maaga mille terviklikkus ja kasutatavus ei tohi väheneda ega halveneda. Väärtuslikku põllumajandusmaad kasutatakse üksnes põllumajandussaaduste tootmiseks ning üldjuhul on väärtuslikku põllumajandusmaad sisaldava katastriüksuse maa kasutamise sihtotstarve maatulundusmaa.“ Sama mõtet on korrutatud KSH aruande peatükis 3.2.1 Väärtuslikud põllumajandusmaad ning nende säilimine. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 5.3. Väärtuslikud maastikud on selgitatud, et maastikul silmapaistvad tehnikarajatised (mobiilsidemastid, päikesepargid, tuulegeneraatorid jm) kavandatakse väljapoole väärtuslike maastike avamaastikke. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 7.2. Maavarad on märgitud (tsiteerin): „Maardlate kasutuselevõtt vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel ja roheline võrgustiku aladel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele.“ Maa-amet nõustub seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 7.2. esitatud selgitusega, et väärtuslikud põllumajandusmaad, väärtuslikud maastikud ning roheline võrgustik ei ole takistuseks maavarade kaevandamisele.</p>	Võetakse teadmiseks.

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>6. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 5.6 Väärtuslikud põllumajandusmaad on toodud (tsiteerin): „Maardlate kasutuselevõtul välditakse võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine osutub vajalikuks, tuleb kaevandada soovijal koostada kaasnevate mõjude analüüs. Kui kaevandamisega kaasnevad majanduslikud jm mõjud kaaluvad üles väärtusliku põllumajandusmaa säilimise, võib otsustaja lubada maardla kasutuselevõtmist väärtusliku põllumajandusmaal“. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist palume seletuskirja lisada, et kaevandada soovijal tuleb koostada kaasnevate mõjude analüüs juhul, kui loa taotluse menetleja seda analüüsi nõuab.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: maastikuväärtuste (sh väärtusliku põllumajandusmaa) kaitse üle otsustamist ei ole õige üle anda kaevandamisloa taotluse menetlejale, sest väärtused on defineeritud KOVi poolt. Väärtuslikule põllumajandusmaale kaevandamise puhul mõjude kaalumise soovitus tuleneb Põlva maakonnaplaneeringust. Väärtuslike põllumajandusmaade kaitse- ja kasutustingimuste seadmine on üldplaneeringu ülesanne (PlanS § 75, lg 1 p 14).</p>
	<p>7. Kaardirakenduse kohaselt kattuvad maardlad puhkeväärtusega aladega. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 5.7. Puhkeväärtusega alad on selgitatud, et üldplaneeringus puhke- ja virgestusaladena kajastatud riigimetsa alasid võib käsitleda kui avaliku huviga metsaalasid (KAH-metsad). Sama mõtet on käsitletud KSH aruande peatükis 3.2.2 Mõju metsaaladele. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 5.7. Puhkeväärtusega alad on täiendavalt selgitatud (tsiteerin): „KAH-metsades raiete kavandamisel arvestatakse kogukonna ettepanekutega. Avaliku huviga metsaalade metsamaadel tuleb raietegevust planeerida selliselt, et aladel oleks tagatud kaugemas tulevikus erivanuseliste puistute kogum. Raiete kavandamisel (metsamajanduskavade koostamisel) puhke- ja virgestusaladel tuleb kaasata ja huvirühmad ja kohalik omavalitsus“ ning „Üldplaneeringus määratud puhkeväärtusega alale on lubatud rajada matkaradasid ja neid teenindavaid ehitisi, sh avalikuks kasutamiseks mõeldud teed.“ Märgime ja palume seletuskirja lisada, et maardlatega kattuvad puhkeväärtusega alad on võimalik rajada matkaradasid ja neid teenindavaid ehitisi, sh avalikuks kasutamiseks mõeldud teid, vaid ajutistena, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust. Täiendavalt selgitame, et maavarade kaevandamise korral ei ole võimalik raietegevust planeerida selliselt, et oleks tagatud erivanuseliste puistute kogum tulevikus, kuna kaevandamise alustamiseks on vajalik mets täielikult raadata. Tagamaks, et maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ei halveneks, palume seletuskirja ning veebirakendust täiendada selliselt, et puhkeväärtusega alad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel seaduses sätestatud tingimustel.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: EHS § 3 lg 4 sätestab, et ajutine ehitis on lühemaks kui viieaastaseks kasutamiseks mõeldud ehitis, mis lammutatakse selle ajavahemiku möödumisel. Teadmata, kas ja millal kaevandamisloa taotletakse, ei ole mõistlik piirata matkaradade ja/või tee püsivust maksimaalselt viie aastaga.</p>
	<p>8. Kaardirakenduse kohaselt kattuvad maardlad arheoloogiatundlike aladega. Seletuskirja ning veebirakenduse peatükis 5.1. Kultuurimälestised on selgitatud (tsiteerin): „Nendes kohtades, kus uute arheoloogiliste leidude ilmsikstuleku tõenäosus võib olla suurem, tuleb ehitus- ja kaevetöödel arvestada kultuuriväärtusega leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega. Seetõttu tuleb nendes piirkondades ehitustööde ja ka maaharimise käigus olla tavalisest tähelepanelikum, et võimalikke leide mitte kahjustada. Et tagada pärandi, mis pole veel riikliku kaitse all, kaitse, tuleb neil aladel maakasutuse muutmist kavandades teha koostööd valdkonna eest vastutava ametiga. Kui arheoloogiapärandi prognoosialal kavandatakse tegevusi, mis nõuavad keskkonnamõju hindamise läbiviimist või eelhindangu andmist keskkonnamõju hindamise vajalikkuse osas või kui alale koostatakse detailplaneering, tuleb arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus kooskõlastada valdkonna eest vastutava ametiga.“ Palume maardlate aladele üldplaneeringuga mitte kehtestada kaevandamise eelduseks tingimusi, mis ei tulene seadusest. Muinsuskaitse seaduse 2. jagu „Arheoloogiline leid ja arheoloogiline leiukoht“ sätestab kõigile kohustuslikud ettevaatusmeetmed, et vältida arheoloogilise leiukoha ja arheoloogilise leiu rikkumist ning hävitamist. Palume seletuskirjas täpsustada, et kaevandamisloa andmise menetlustes otsustab arheoloogiastatistlik aladel arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kooskõlastamise vajalikkuse kaevandamisloa andja.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: tegemist on Muinsuskaitseameti poolt antud tingimusega: <i>Prognoosi käigus välja tulnud alade puhul tuleb planeeringusse kanda viited selle kohta, et: (1) KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) tuleb arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (MuKSi § 31 lg 3) Muinsuskaitseametiga kooskõlastada ning et (2) prognoositud tõenäolistel arheoloogiapärandirikastel aladel tuleb eelnevalt küsida Muinsuskaitseameti seisukohta arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta kõigil juhtudel, kus üldplaneering näeb ette detailplaneeringu koostamist.</i> Arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus tuleb valdkonna eest vastutava ametiga kooskõlastada nende tegevuste puhul mis vajavad KeHJS tähenduses keskkonnamõju hindamist või eelhindangu andmist.</p>
	<p>9. Kaardirakenduse kohaselt kattuvad maardlad rohevõrgustikuga. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 5.5. Rohevõrgustik on selgitatud (tsiteerin): „Metsamaa raadamine rohelise võrgustiku aladel ei ole lubatud (v.a maaparandussüsteemi, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel), raadamise vajadusel tuleb maa sihtotstarbe muutmiseks koostada detailplaneering. Sealjuures tuleb seada tingimused rohevõrgustiku toimimiseks ja vajaduse korral koostada ekspert hinnang, mis selgitab välja rohevõrgustiku sidususe säilimise.“ Sama mõte on esitatud KSH aruande peatükis 4 Negatiivse keskkonnamõju vältimise või leevendamise</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: Raadamist puuduvat sõnastust korrigeeritakse. Tingimuste seadmine rohevõrgustiku toimimiseks ja ekspert hinnangu koostamise vajaduse määrab siiski KOV, mitte loa andja.</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>meetmed ning soovitusel planeeringusse. Selgitame, et enne kaevandamisega alustamist on vajalik mets raadata ning muuta maa mäe- või turbatööstusmaaks. Maa-amet nõustub, et rohevõrgustik ei ole takistuseks kaevandamislubade andmisele, ent detailplaneeringu koostamist uue karjääri avamiseks või olemasolevate laiendamisele ei nõua ükski õigusakt. Kaevandamisloa taotluse menetlus on avalik protsess, kuhu on kaasatud kohalik omavalitsus. Loa andmise või sellest keeldumise osas annab arvamuse kohalik omavalitsus, arvamuses on võimalus väljendada tingimusi, millega kaevandamise korraldamisel peaks arvestama. Maa sihtotstarbe muutmisel rakendatav lausuline detailplaneeringu koostamise kohustus on olemuselt dubleeriv avalik menetlus ning detailplaneeringu koostamise kohustus ilma igakordse kaalutlemiseta on vastuolus MaaPS § 14 lõikega 2. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist palume täpsustada, et rohevõrgustiku ala kasutusele võtmine mäetööstusmana või turbtööstusmana ei nõua detailplaneeringu koostamist ning eksperthinnangu koostamise vajaduse üle otsustab kaevandamisloa andja, kes koostab keskkonnamõjude eelhinnangu või vajadusel algatab keskkonnamõju hindamise kaevandamisloa taotluse menetluse osana.</p>	<p>Rohevõrgustiku sidususe tagamine on omavalitsusele samavõrra tähtis kui maavarale juurdepääsu tagamine.</p>
	<p>10. Seletuskirja eelnõu ning veebirakenduse peatükis 7.2 Maavarad on selgitatud, et püsiva iseloomuga tegevus on põhimõtteliselt lubatav, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavaravarude kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas olemasolevat olukorda. Täpsustame, et püsiva iseloomuga tegevus on võimalik siis, kui selle jaoks on saadud MaaPS kohane kooskõlastus või luba. Palume viidatud lausest eemaldada sõna „põhimõtteliselt“, kuna selle sõna allesjätmine korral jääb mulje, et tegu on valdava üldjuhtumiga (põhimõtteliselt lubatav). Tegelikult on tegu erandjuhtumiga, millele on saadud igakordse kaalutusotsuse tulemusena MaaPS alusel kooskõlastus või luba. Maa-amet ei nõustu Põlva Vallavalitsuse 13.08.2021 kirjaga nr 7-1/21-82-1 edastatud Põlva valla üldplaneeringu lahendusega. Palume täpsustada planeeringu dokumente vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
<p>Kaitseministeerium 24.09.2021 nr 12-1/21/3036</p>	<p>1. Palume täiendada üldplaneeringu seletuskirja peatükki 6.2.2. „Taastuenergia“ järgmistega tingimustega elektriulikute ja päikeseelektrijaamade püstitamiseks. 1.1 Elektriulikute püstitamise tingimusena palume sätestada nõue, et mistahes kõrgusega elektriuliku planeerimine ja püstitamine tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga, ning soovitus teha selleks koostööd Kaitseministeeriumiga võimalikult varases planeerimise või projekteerimise etapis, et välja selgitada täpsemad riigikaitse tingimused. Selgitame, et ehitusseadustiku § 120 lg 1 p 3 kohaselt tuleb Kaitseministeeriumile kooskõlastamiseks esitada niisuguse ehitise projekteerimistingimuste või ehitusloa eelnõu, mis võib kaasa tuua riigikaitse ehitise tööviime vähenemise. Senise praktika kohaselt võivad niisugusteks ehitisteks olla mistahes kõrgusega elektriulikud, sealhulgas ka alla 28 m kõrgused elektriulikud. Seetõttu on vajalik sätestada üldplaneeringus elektriulikute püstitamise muude tingimuste hulgas nõue kooskõlastada tegevus Kaitseministeeriumiga. 1.2 Päikeseelektrijaamade rajamise tingimusena palume sätestada nõue, et päikeseelektrijaam peab vastama õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele. Nõuetele ja standarditele mittevastav päikeseelektrijaam võib vähendada riigikaitse ehitiste tööviimet.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>2. Põlva valla territooriumil asub praegu 2 riigikaitse ehitist: Kaitseleidi Põlva maleva staabi ja tagalakeskus ning Kaitseleidi Põlva maleva staap. Mõlema riigikaitse ehitise piiranguvöönd on 300 m nende kinnisasjade välispiirist. Lisaks ulatub Põlva valla territooriumile väga vähesel määral Kastre vallas asuva Uniküla lasketiiru piiranguvöönd, mis on 2000 m lasketiiru kinnisasja piirist. Üldplaneeringu seletuskirjas on põgusalt kajastatud Uniküla lasketiiru piiranguvööndid. Põlva valla territooriumil asuvaid riigikaitse ehitisi ja nende piiranguvööndide ulatusi nimetatud ei ole. Samuti ei kajastu need üldplaneeringu kaardil. Eelnimetatud riigikaitse ehitised ja nende piiranguvööndide ulatus on loetletud KSH aruande peatükis 3.3.3 „Mõju riigikaitsele ja lennuohutusele“, kus lisaks on märgitud: „Avaldada võiva negatiivse mõju ärahoidmiseks on oluline üldplaneeringus kajastada riigikaitse ehitiste piiranguvööndeid nii planeeringu seletuskirjas kui ka kaardil“. Sama ettepaneku on esitanud Kaitseministeerium 03.04.2019 kirjaga nr 12-1/18/1028. Palume KSH aruandes nimetatud põhjusel siiski kajastada riigikaitse ehitisi ja nende piiranguvööndeid nii üldplaneeringu seletuskirjas kui ka kaardil.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: riigikaitse ehitiste piiranguvöönd on kaardil taustainfo kihina (administratiivsed kitsendused). Ühtsema käsitluse huvides viide Uniküla lasketiirule eemaldatakse.</p>
<p>Maaeluministeerium, 24.09.2021 nr 4.1-5/1587-1</p>	<p>Maaeluministeerium on seisukohal, et üldplaneeringu eelnõu seletuskirja jaotises 4.4 „Projekteerimistingimuste ja detailplaneeringu aluseks olevad tingimused“, jaotises 5.6 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ ja jaotises 6.2.2 „Taastuenergia“ märgitud tingimused ja põhimõtted väärtusliku põllumajandusmaa säilimiseks on üldises vastavuses väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus toodud eesmärgi ja põhimõtetele. Need on veenvad ning nende rakendamise korral on Põlva valla üldplaneeringuga määratud väärtuslikud põllumajandusmaad kaitstud. Siiski soovime üldplaneeringu koostajatel kaaluda meie järgmistele ettepanekutele arvestamist: 1) Seletuskirja jaotises 4.3 „Maakasutuse juhtotstarbed“ toodust nähtub, et üldplaneeringus ei ole väärtuslikule põllumajandusmaale vastavat juhtotstarvet kavandatud, märkides, et väljaspool määratud juhtotstarbega maa-alasid jätkub senine maakasutus ning siht-</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: kõikjale maakasutuse juhtotstarbe määramine ei ole vajalik ning üldplaneeringus on sedastatud, et juhtotstarbeta aladel jätkub senine maakasutus – st põllumajanduslikus kasutuses olevaid maid kasutatakse sellistelt ja edasi. Põlva Vallavalitsus ei mõista, kuidas maakasutuse juhtotstarbe määramine kaitseb või tagab väärtusliku põllumajandusmaa kaitse paremini kui hetkel</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>ja kasutusotstarbe muutmise on võimalik, kui see on kooskõlas ruumilise arengu põhimõtetega ja järgib alale seatud tingimusi. Teavitame, et seaduse eelnõu § 3 punktiga 3 kavandatakse täiendada planeerimisseaduse § 75 lõikega 5, mille kohaselt tuleb määrata väärtuslikule põllumajandusmaale põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve. Väärtuslike põllumajandusmaade kaitsel on maakasutusküsimuste hilisemal käsitlemisel oluline mõju. Sellest tulenevalt on Maaeluministeerium seisukohal, et üldplaneeringuga tuleks määrata väärtusliku põllumajandusmaa kohta põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutust tagav maakasutuse juhtotstarve. See annaks nii kohaliku omavalitsuse üksusele kui ka riigile kindluse, et üldplaneeringuga määratavad väärtuslikud põllumajandusmaad saavad ajatu kaitse ning nende võimalik hõlmamine muul otstarbel oleks minimeeritud.</p>	<p>üldplaneeringu eelnõus väärtusliku põllumajandusmaa kaitseks seatud tingimused. Üldplaneeringu eelnõu p 4.3 on sedastatud, et siht- ja kasutusotstarbe muutmise on võimalik, kui see on kooskõlas ruumilise arengu põhimõtetega ja järgib alale seatud tingimusi.</p>
	<p>2) Seletuskirja jaotises 2 on elamu maa-ala juhtotstarbe kohta antud selgitus, et elamu maa-ala ei tohi elamumaa sihtotstarbega ala pindala olla alla 70 % piiritletud ala pindalast. Näiteks kui maakasutuskardil piiritletud väikeelamu maa-ala pindala on 10 ha, siis kokku kuni 3-l hektaril võib katastriüksuste sihtotstarve olla elamumaast erinev. Erandiks on maatulundusmaa ja sihtotstarbeta maa sihtotstarve – nende pindala loetakse elamumaa hulka. Märgime, et kirjeldatud tingimus ei ole mõistetav. Palume täpsustada, mida on mõeldud erandiga, et maatulundusmaa loetakse elamumaa hulka.</p>	<p>Selgitus: väikeelamumaa juhtotstarbega ala hulgas on mitmeid katastriüksusi ja näide käsitleb maa sihtotstarbeid. Alati ei ole elamuga katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa, ka maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusel võib asuda elamu, sihtotstarbeta katastriüksused on aga maareformi käigus riigi omandisse jäetud maad. Põlva Vallavalitsus nõustub, et sõnastus vajab üle vaatamist.</p>
	<p>3) Seletuskirja jaotises 4.4 „Projekteerimistingimuste ja detailplaneeringu aluseks olevad tingimused“ on märgitud, et ehitamisel väärtuslikule maastikule tuleb arvestada väärtuslikule maastikule seatud tingimustega. Teeme ettepaneku lisada nimetatud jaotisesse viide ka väärtusliku põllumajandusmaa kohta seatud tingimustega arvestamise nõude kohta.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>4) Seletuskirja jaotises 3.2.1 märgitu kohaselt kavandatakse määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks massiivid suurusega alates viiest hektarist. Seaduse eelnõu kohaselt ehk ühetaolisena kogu riigis tuleks väärtuslikuks põllumajandusmaaks määrata massiivid suurusega alates kahest hektarist. Maaeluministeerium analüüsis Põlva valla üldplaneeringuga kavandatud väärtuslikke põllumajandusmaid kajastavat kaardikihti ja võrdles saadud tulemit Põllumajandusuuringu Keskuse (PMK) poolt koostatud (2017. aastal täpsustatud) põllumajandusmaa massiivide kaardikihiga. Analüüsi tulemusena selgus järgmist: - PMK poolt koostatud kaardiandmete põhjal peaks Põlva valla territooriumil seaduse eelnõu kohaseid väärtuslikke põllumajandusmaid (kahe hektari suurused ja suuremad põllumajandusmaad massiivid, mille kaalutud keskmine boniteet on 39 hindepunkti või enam) olema kokku u 16 800 hektarit. Sellest on üldplaneeringuga kavandatud määrata väärtuslikuks u 13 800 hektarit ehk umbes 3000 hektarit vähem. Sellest on 2–4,99 hektari suurused massiivid umbes 50% (kokku u 1400 hektarit); - lisaks kavandatakse üldplaneeringuga jätta väärtuslike põllumajandusmaade hulgas välja veel üle 1000 hektari väärtuslikke põllumajandusmaid, millest on näiteks 10–20 hektari suurused massiive 47 tükki (kokku u 650 hektari ulatuses) ning 20–30 hektari suurused massiive 9 tükki (kokku u 200 hektari ulatuses). Kuigi seletuskirja jaotises 3.2.1 on kirjeldatud põhjused, miks osasid maid väärtuslikuks põllumajandusmaaks ei kavatseta määrata, teeme ettepaneku hinnata KSH aruandes täpsemalt mõjusid, mis kaasnevad või võivad kaasneda pindalalt suuremate massiivide, PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kantud massiivide, samuti maaparandussüsteemidega varustatud massiivide väärtuslike põllumajandusmaade hulgast väljaarvamisel.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: KSH aruannet täiendatakse. Põlva Vallavalitsus ei pea õigeks võtta aluseks eelnõud, mida on kaks Riigikogu koosseisu menetlenud ja kus väärtuslikuks määratud põllumajandusmaa pindala on ajas muutunud. Selgitame, et vastava õigusakti jõustumisel kehtib õigusakt ja KOV ei näe selles vastuolu, kui väärtuslikuks määratakse põllumaa alates 5-st ha-st. Põlva valla üldplaneeringuga ei arvata põllumaid väärtuslike hulgast välja vaid väärtuslikud põllumajandusmaad määratakse. Väärtuslike põllumajandusmaade määramisel on üldplaneeringus välja jäetud need kõrgema boniteediga põllumaad mis asuvad rohevõrgustikus. Põhjused on toodud järgnevalt.</p>
	<p>Lisaks palume üldplaneeringu koostajatel pöörata tähelepanu meie arvates veel ühele olulisele asjaolule, mis võib hakata tulevikus mõjutama üldplaneeringu elluviimist. Üldplaneeringuga on kavandatud väärtuslike põllumajandusmaade hulgast välja arvata ka rida metsade vahel paiknevaid põllumajandusmaa massiive. Maaeluministeerium on seisukohal, et põllumajandusmaade võsastumist tuleks vältida ja hoida need avatuna, sest põllumajandusmaastik pakub metsarikastele piirkondadele teistsugust liigirikkust ja seda tuleb soodustada. See on ka üks Euroopa ühise põllumajanduspoliitika uue perioodi eesmärkidest ning põllumajandusmaade metsastamine kindlasti seda eesmärki ei toeta. Mosaiikne maastik, kus avatud alad vahelduvad metsaaladega, on elurikkuse säilitamiseks oluline meetod. Põllumajandusmaade metsastamisel kaovad avatud maastiku liigid, kes pakuvad põllumeeste vajalikke ökosüsteemi teenuseid (tolmeldamine, kahjuritõrje jne). Kuna Eestis on metsamaad võrreldes põllumajandusmaaga märgatavalt rohkem, siis on oluline tagada elupaigad ja levikukoridorid just avatud maastikualade liikidele. Olukorra nõ tagasipööramine ehk metsa muutmise põllumajandusmaaks on suure ressursikuluga, sest kasutatakse fossiilseid kütuseid, ja olulise keskkonnamõjuga tegevus. Hooldatud rohumaadel seotakse ja talletatakse mulda orgaanilist süsinikku, mis samuti toetab kliimaeesmärkide saavutamist, kuid on lisaks oluline ka avamaastike liigirikkuse jaoks.</p>	<p>Võtetakse teadmiseks. Väärtuslikuks põllumajandusmaaks tunnistamine ei taga vallavalitsuse hinnangul seda, et põllumaa oleks ka tegelikult kasutuses. Väärtuslikuks põllumaaks määramata jätmise ei tähenda, et põllumaa lastakse võsastuda. Põlva vald on põllumajanduslik piirkond ja vallavalitsus ei näe ohutu, et viljakad põllumaad langeksid kasutusest välja seetõttu, et nad ei ole üldplaneeringuga väärtuslikuks määratud. Rohevõrgustiku üldine suur eesmärk on säilitada bioloogilist mitmekesisust ehk elurikkust mille toimivuse tagamiseks, maastiku killustustamise ning ühetaoliseks muutmise vältimiseks rakendatakse meetmeid. Rohevõrgustikus on oluline on maastikulist mitmekesisust suurendavate põlluservade, kraavide,</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

		<p>tee- ja metsaservade ning väikesepinnaliste biotoopide, nagu kivikuhjad ja põlluvahe-metsatukad, hoidmine. Väärtuslik põllumaa on eelkõige põllumajandussaaduste tootmiseks kasutatav maa ja tihti peale eeldab põllumajanduslik tootmine kemikaalide kasutamist või monokultuurseid põlde. Seepärast ei ole alati võimalik korraga tagada kahte eesmärki: hoida looduslikku mitmekesisust ja efektiivselt toota põllumajandussaadusi. Need eesmärgid ei pruugi alati olla vastuolus, aga on siiski olukordi, kus vastuolu tekib. Väärtusliku põllumajandusmaa sisu peab olema mõistetav ja arusaadav kõikidele maakasutajatele, mitte üksnes vastava pädevusega ametnikule. Ainult siis, kui väärtus on teadvustatud, on võimalik tagada ka tegelik kaitse. Põllumajandusliku tootmise seisukohast on väärtuslikud need põllumajandusmaad, kus lisaks mulla viljakusele on sobiv põllu konfiguratsioon, reljeef ja tagatud on põllumajandustehnika ligipääs. Lisaks eeldab maa põllumajanduslikuks tootmiseks kasutaja, et selliselt alalt on võimalik saada maksimaalne võimalik tulu, juhul kui just ei ole tegemist mahetootjaga.</p>
<p>Valga Puu, e-kiri 29.09.2021</p>	<p>Rohevõrgustiku terviklikkuse ja toimimise säilitamiseks vajalike tingimuste peatükis on välja toodud metsamajandamist puudutav piirang, et metsamaaga kattuvatel rohevõrgustiku koridoride aladel tuleb vältida lageraieid, mille käigus raiega toimuks korraga koridoriga ristisuunaline raie, mis halvendaks seeläbi koridori toimimist, et koridori aladel tuleb raie läbi viia etappidena (aegjärksena) vältides terve koridori korraga läbilõikamist. Samuti on kirjas, et rohelise võrgustiku aladel ei ole metsa raadamine (v.a maaparandussüsteemi, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel) lubatud. Raadamise eesmärk on maakasutuse võimaldamine muul otstarbel kui metsa majandamiseks, raadamise tulemusena saab metsamaa muuta põllumaaks, hoonestusalaks, tootmiskaaks, uusasumiks jms. Ümberkujundatud maastikupildi muutus on jääv, ei oleks rohevõrgustiku toimimist toetav ning mittelubamine arusaadav kuid lageraie korral on metsamajandamine jätkuv tegevus, säilib loodusliku ala funktsioonalsus, terviklikkus ja toimivus. Aruande eelnõus on välja toodud, et rohelise võrgustiku toimimise säilitamiseks vajalikud tingimused on määratud Põlva maakonnaplaneeringuga (2030+), kus on kirjas et säilitada tuleb maastikulist ja bioloogist mitmekesisust – metsakooslusi, poollooduslikke ja looduslikke niite ja neid ühendavaid koridore ning oluline on maastikulist mitmekesisust suurendavate põlluservade, kraavide, tee- ja metsaservade ning väikesepinnaliste biotoopide, nagu kivikuhjad ja põlluvahe-metsatukad, hoidmine. Raiete s.h lageraie osas täpsustavad tingimused puuduvad küll on aga väljatoodud, et tuumaladel ja koridorides, kus metsakategooriaks on tulundusmets, võib majandustegevust arendada. Soovime teada, mida on täpsemalt „lageraie vältimise“ osas mõeldud. Millistel juhtudel (maht vm), etappides või kaalutlustel lageraieid keelamist reaalselt kohaldatakse? Metsamajandamine toimub vastavalt metsaseadusele ning metsa majandamise eeskirjale, kaitsealuste objektidega kattumisel lisaks looduskaitsealusele ning kaitse-eeskirjades ja kaitsekorralduskavades sätestatule. Raiete keelamine piiraks rohevõrgustiku alale jäävate metsaomanike võimalusi ning kaitsealadele jäävatele metsaomanikele lisanduksid täiendavad piiranguid. Antud juhul jääb „vältimise“ tähendus ning võimalik kohaldamismetoodika ebaselgeks. Soovime vastuseid eelpoolnimetatud küsimustele ning palume piirangu rakendamise tingimused/alused põhjalikumalt lahti seletada.</p>	<p>Selgitus: PlanS § 75 lg 1 punkt 10 seab üldplaneeringu ülesandeks rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste täpsustamise ning sellest tekkivate kitsenduste määramise. Lageraied ei ole kogu rohevõrgustiku alal keelatud (nii nagu kirjas välja toote) vaid üksnes rohevõrgustiku koridorides. Põlva Vallavalitsus on nõus vastava sätte üle vaatama.</p>
<p>Anne Martin, 04.10.2021</p>	<p>Kiidjärvel, RMK külastuskeskuse läheduses ei ole enam lõkkeplats Hatiku oja juures, RMK likvideeris lõkkeplatsi 2021. aasta maikuu. Samuti palun muuta liikumisraja asukohta. Nimelt ei läbi RMK matkarada enam Kassimäe ja Kassimetsa kinnistuid ning suletud on Hatiku oja sild. See on viidud ~100m Kiidjärve mõisa poole (alates 2021. a maikuust) ning tulevikus peaks hakkama minema mujalt. Täpsema info liikumisraja edasise asukoha osas saab RMK-lt.</p> <p>Kolmandaks on küsimus, kas üldplaneeringu koosseisus on võimalik arvesse võtta Hatiku oja tegelikku suubumiskohta Ahja jõkke või teha selleks ettepanek vastavatele ametkondadele kaartide korrigeerimiseks? Kiidjärve vesiveski paisu lammutamisel paisu tagant välja pääsenud setted on kogunenud ja kogunevad ka edaspidi jõe põhjas vesiveskist allavoolu.</p>	<p>Arvestatakse.</p> <p>Selgitus: üldplaneering kasutab aluskaardina Maa-ameti kaarti. Põhikaardi korrigeerimiseks ortofoto ja looduses</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>Nimetatud probleemiga on pöördutud ka Keskkonnaameti poole, viimati augustis 2021 (Ülar Loolaid), mille järgselt käis Keskkonnaamet ka kohapeal olukorraga tutvumas. Praegu suubub Hatiku oja Ahja jõkke käänakuga paremale nagu ortofotol näha (mitte ei tee enam käänat vasakule nii nagu see oli varem ja on üldplaneeringu kaardil märgitud). Varasem suubumiskoht on kinni kasvanud ja ainult kevadise suurvee ajal on oja säng vanas suubumiskohas aimatav.</p>	<p>valitseva tegeliku olukorra järgi, tuleb pöörduda Maa-ameti poole</p>
<p>RMK, 04.10.2021 nr 3-1.1/2021/2309</p>	<p>1. ÜP eelnõu punkt 5.7. käsitleb puhkeväärtusega alasid, milles selgitus: " Üldplaneeringus puhke- ja virgestusalana kajastatud riigimetsa alasid võib käsitleda kui avaliku huviga metsaalasid (KAH alasid)." Puhkeväärtusega alade kasutamise ja arendamise tingimustes (lk 39) sedastatakse: „ KAH-metsade raiete kavandamisel arvestatakse kogukonna ettepanekutega. Avaliku huviga metsaalade metsamaadel tuleb raietegevus planeerida selliselt, et aladel oleks tagatud kaugemas tulevikus erivanuseliste puistute kogum. Raiete kavandamisel (metsamajanduskavade koostamisel) puhke- ja virgestusaladel tuleb kaasata huvirühmad ja kohalik omavalitsus.“ Põhimõtted on arusaadavad ja kajastavad sisu RMK praktilist tegevust (kaasamiskoosolekud, valminud metsa majandamise kavad) KAH-metsade teemal.</p> <p>2. Analüüsid eelnõus riigimetsa puhkeväärtusega alade määramist-ulatust, siis valdavalt kattuvad need RMK poolt varasemalt määratud KAH-aladega. Mõned eelnõu kaardile joonistatud riigimetsa puhkeväärtusega alad vajaksid ülevaatomist ja korrigeerimist. Lisan kaardipildid 2.1-2.5, järgmiste seisukohtadega-ettepanekutega:</p> <p>2.1 Kauksi Linnamäe palo / nõus riigimetsa lisama uue KAH-ala.</p> <p>2.2 Mooste Roelmu mets / ettepanek puhkeväärtusega ala kustutamiseks.</p> <p>2.3 Aarniku mets / ettepanek puhkeväärtusega ala kustutamiseks.</p> <p>2.4 Ahja jõe äärne / ettepanek puhkeväärtusega ala kustutamiseks.</p> <p>2.5 Kiidjärve-Valgesoo / ettepanek puhkeväärtusega ala piiride muutmiseks-täpsustamiseks.</p> <p>Alade ja nende ulatuse määramise aluseks peaksid olema kogukonna konkreetsed ettepanekud. Juhul, kui selliseid ettepanekuid Roelmu metsa, Arniku metsa ja Ahja jõeäärse ala osas ei ole laekunud, siis palume need eelnõu kaardikihist kustutada. Selgitan, et Kiidjärvel on läbi viidud kah-metsa majandamise kava koostamise protsess ja kinnitati 01.06.2021 valmis kava aastateks 2021-2030. Kava koostamise protsessis küsisime kogukonnalt ettepanekuid kah-ala piiride kohta ja piiride laiendamise ettepanekuid ei laekunud. Seega – palume Kiidjärvel-Valgesool lähtuda olemasolevatest piiridest riigimetsa puhkeväärtusega ala piiritlemisel. Saadan kaardiivite. Riigimetsad Põlva valla territooriumil / Maa-ameti kaardil: https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/rmk?aadress=Põlva%20vald&adshow=1&adfit=1</p> <p>3. Väärtuslike põllumajandusmaade valik on ÜP-eelnõus tehtud mitmekülgset kaalutletult ja RMK-l ei ole sellel teemal ettepanekuid.</p>	<p>Võetakse teadmiseks.</p> <p>Võetakse teadmiseks ja asutakse läbirääkimistesse.</p> <p>Võetakse teadmiseks.</p>
<p>Keskkonnaamet, 04.10.2021 nr 6-5/21/17535-2</p>	<p>1.1 ÜP-s punktis 5.4 „Kaitstavad loodusala ja –objektid“, lk 34 eelviimases lauses asendada fraas „kaitse- eeskirjadest ja -kavadest“ fraasiga „kaitse-eeskirjadest ja kaitsekorralduskavadest“.</p> <p>1.2 ÜP-s punktis 5.7 „Puhkeväärtusega alad“, lk 38 asendada laused: „Enamkasutatavatele supluskohtadele on määratud supelranna maa-ala juhtotstarve (SE) mis võimaldab nendele aladele püstitada supelranna teenindamiseks vajalikke rajatisi. Supelranna maa-ala juhtotstarbega alale ei laiene ehituskeel.“ järgmise lausega: „Enamkasutatavatele supluskohtadele on määratud supelranna maa-ala juhtotstarve (SE) mis võimaldab nendele aladele püstitada ehituskeeluvõõndisse supelranna teenindamiseks vajalikke rajatisi.“</p> <p>1.3 ÜP-s punktis 7.1 „Ehituskeeluvõõnd ja kaldaastang“, lk 50 on kirjas: „Üldplaneeringuga määratud maakasutust teenindavad tuletõrje veevõtukohta, tehnovõrgu ja –rajatise, silla, avalikult kasutatava tee, pinnavee veehaarde ehitise kavandamine ehituskeeluvõõndisse on üldplaneeringuga lubatud. Täiendavat detailplaneeringut nende objektide kavandamiseks üldjuhul koostama ei pea, kuid projekteerimistingimuste puhul tuleb rakendada avatud menetlust, et avalikkus oleks kavandatavate objektidega kursis ning neil oleks vajadusel võimalus arvamust avaldada. Vajadusel võib omavalitsus määrata ka detailplaneeringu koostamise kohustuse, juhul kui kavandatava objekti asukoht või iseloom eeldab põhjalikumalt kaalumist ning suuremat avalikkuse kaasamist.“</p> <p>Antud käsitlus on liiga üldine ning ei ole kooskõlas looduskaitseseadusega. Planeeringu seletuskirjas ehitiste loetelu esitamist, toomata välja nende tegelikke asukohti, ei saa käsitleda ruumilise planeerimisena. Antud lähenemise juures ei ole planeeringu koostajal, KSH läbiviijal, ega ka Keskkonnaametil võimalik hinnata, kas kalda kaitse eesmärkidega on planeeringu koostamisel arvestatud. Palume planeeringus välja tuua konkreetsed rajatised nende kavandamise asukohtades või loobuda nende käsitlemisest üldplaneeringu tasandil ning jätta need käsitlemiseks kindlate alade detailsel planeerimisel. Vastavalt palume parandada ka KSH aruannet.</p> <p>1.4 ÜP-s lk 51, puuduvad põhjendused ehituskeeluvõõndi vähendamiseks, palume põhjendused lisada. Eelnevalt soovitamaga põhjalikumalt analüüsida ehituskeeluvõõndi lausalise vähendamise taotlemist Kiidjärve külas. Lähtudes piirkonna</p>	<p>Arvestatakse.</p> <p>Võetakse teadmiseks.</p> <p>Võetakse teadmiseks.</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>reljeefist ja kaldal asuvatest elupaikadest peab Keskkonnaamet ehituskeeluvööndi lausalist vähendamist näidatud ulatuses pigem ebaotstarbekaks ning meenutab, et olemasolevatel õuealadel on uute ehitiste rajamine endiselt lubatud, kui see ei toimu veekaitsevööndis. Ka KSH-s on juhitud tähelepanu kaldal asuvatele väärtuslikele elupaikadele ning reljeefist tulenevatele keerukustele kaldal ehitamisel. Soovitav on välja selgitada tegelikult hoonestamist võimaldavad alad kaldal ning vormistada ehituskeeluvööndi vähendamise taotlus lähtuvalt nendest aladest.</p>	
	<p>1.5 Üp-s lk 51-52, palume parandada skeemide numbrid, tekstis viidatakse skeemidele 2 ja 3, kuid esitatud on skeemid 1 ja 3. 1.6 Planeeringu kaardil ja Põlva järve ehituskeeluvööndi vähendamise skeemil planeeringu seletuskirjas lk 51 palume näidata Põlva linnas ka kehtiv ehituskeeluvöönd, s.h ehituskeeluvööndi ulatus metsamaal. 1.7 Ahja jõe ehituskeeluvööndi vähendamise skeemil Kiidjärve külas näidata Ahja jõe ehituskeeluvöönd ja taotletav vähendamine. Kui on soov näidata ka endise Kiidjärve veskijärve ehituskeeluvööndit, siis teha seda üksnes endise Kiidjärve veskijärve ulatuses.</p>	<p>Võetakse teadmiseks.</p>
	<p>1.8 ÜP-s, lk 52 kaldaastangu käsitlemisel palume välja tuua ka looduskaitsealade sätetud eris ehituskeeluvööndi ulatuse kohta kaldal asuva üle 5 meetri kõrguse astangu korral.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: õigusaktide tsiteerimine üldplaneeringus ei ole vajalik.</p>
	<p>1.9 Planeeringus ja KSH-s käsitleda Roiupalu õpperaja ümbersuunamise vajadust ja uue raja tarbeks silla rajamist üle Ahja jõe Kassimäe ja Sõnajalamäe vahelises lõigus. Vajadus on tingitud selles, et maaomanik ei luba enam õpperajale pääsemiseks kasutada Kassimetsa katastriüksust. Õpperaja ümbersuunamisega tegeleb RMK, kontaktisikuks on Malle Oras. KSH-s peab selguma, kas sildade rajamine (sh Sadamapae ja Kassimäe piirkonnas) on võimalik, s.h tuleb käsitleda ehitustööde korraldamise võimalikkust keerulise reljeefiga metsaalal, kus on piiratud liiklemisolud, st tuleb teostada Natura asjakohane hindamine (vt täpsemalt p 1.14).</p>	<p>Võetakse teadmiseks.</p>
	<p>1.10 KSH aruande eelnõu peatükis 2.1 on kirjas, et Kehtna valla üldplaneering järgib üleriigilise planeeringu eesmärke. Ilmselt peaks olema Kehtna asemel siiski Põlva.</p>	<p>Parandatakse.</p>
	<p>1.11 KSH aruande eelnõu tabelis nr 3 on nimetatud, mille alusel on moodustatud Akste looduskaitseala, teiste alade puhul pole seda välja toodud. Ettepanek on ka Akste osas see ühtlustamise nimel välja jätta. Samas tabelis on kaitse-eesmärgid kajastatud erinevalt, kaitsealade puhul võiks olla ühtne lähenemine, abiks on Riigi Teataja. Osade alade puhul on eesmärgid toodud loendina, mõnel juhul eraldatud komaga. Ahja jõe ürgoru puhul pole välja toodud elupaiku ja liike, teistel aga on.</p>	<p>Ühtlustatakse.</p>
	<p>1.12 KSH aruande eelnõu lk 26 on öeldud: „kaitstavate alade osakaal Põlva vallas on võrdlemisi väike, ca 3% valla pindalast“. Samuti tuuakse välja, et lisaks kaitsealadele aladele on Põlva vallas teada ka väljaspool kaitstavaid alasid asuvaid kaitsealuste liikide leiukohti. Lisaks kirjeldatakse lk 28 ELME projekti põhjal, et Põlva valla ökosüsteemide seisund on valdavalt vilets (kaardistatud alast 3% heas, 28% keskmises ja 61% viletsas seisundis). KSH aruande eelnõu peatükis 4 toodud meetmed keskenduvad negatiivse keskkonnamõju leevendamisele või teatud seisundi säilitamisele. Keskkonnaamet teeb ettepaneku kavandada üldplaneeringuga täpsemad meetmed olukorra parandamiseks. Tuua välja alad, kus ja kuidas kavandatakse toetada/parandada loodusväärtuste säilimist väljaspool kaitstavaid loodusobjekte. Põlvamaa moto on ju ka „rohelisem elu“ – sellest lähtuvalt võiks olla enam sisulisi meetmeid selle suuna jätkamiseks.</p>	<p>Ettepanek võetakse teadmiseks ja Keskkonnaametilt palutakse vastavat sisendit.</p>
	<p>1.13 KSH aruande eelnõu lk 31 on mainitud, et rohevõrgustiku aladel negatiivsete maakattemuutuste edaspidine minimeerimine peab olema ka üldplaneeringu koostamise üks lähtepõhimõtteid. Arvestades eelpool kirjeldatud ökosüsteemide kesist seisundit ja üha enam räägitavast rohepöördest, siis võiks olla lähtepõhimõtteks taas olukorra parandamine. Põlva valla üldplaneeringu eelnõus lk 35 on toodud tingimused rohevõrgustiku terviklikkuse ja toimimise säilimiseks, ühe meetmena on toodud, et roheline võrgustiku funktsioneerimiseks on vajalik, et looduslike alade osatähtsus tuumalas ei langeks alla 90%. Kuidas seda hakatakse jälgima/tagama? Palume kirjeldada see üldplaneeringus lahti.</p>	<p>Selgitus: GIS-tehnoloogia võimaldab hinnata ja analüüsida ruumandmeid erinevate tunnuste alusel. Põlva valla üldplaneering on koostatud digitaalselt ning ruumianalüüsi abil on võimalik leida iga tuumala kõlvikuline koosseis või tehismaastike osakaal tuumala pindalast. Juhime tähelepanu, et antud rohevõrgustiku tingimus tuleneb maakonnaplaneeringust.</p>
	<p>1.14 KSH aruande eelnõu lk 34 on kirjas, et „üldplaneeringu KSH raames on seega oluline just eelhindamise etapp, kus tuvastatakse vastavad tegevused, mille puhul saab välja tuua soovitusel ja nõuded järgnevateks tegevusteks, millega edaspidi tagatakse mõju välistamine Natura aladele. Samuti on märgitud, et üldplaneeringu täpsustamises on oluline välja tuua ja hinnata, millised tegevused Natura ala kaitse-eesmärkidest lähtuvalt on välistatud ja konfliktid ning hindamise järgmised etapid tuleb asjakohase hindamise eelduseks oleva täpsustatud informatsiooni alusel läbi viia järgmises etapis, milleks on detailplaneering, projekteerimistingimused, projekt, keskkonnanõu taotlus. Nendes etappides on eeldatavalt teada täpsemad tegevuse asukohad, ehitusmahud ning tehnoloogiad, mis on vajalikud mõjude täpseks prognoosimiseks ja</p>	<p>KSH aruande Natura hindamise osa struktureeritakse ümber arvestades Keskkonnaameti märkuste ja Euroopa Komisjoni uut juhendmaterjaliga.</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>hindamiseks.“ KSH aruande lk 38-45 nähtub, et tehtud on Natura eelhindamine, mille raames on mh toodud välja, et mis juhtudel tuleb järgmistes etappides teha täiendav Natura hindamine, et selgitada võimalikke negatiivsete mõjude ilmnemist ning vajadusel kavandada leevendavad meetmed mõjude vältimiseks. Osadel juhtudel on pakutud välja leevendavad meetmed, mille rakendamisel ebasoodsat mõju Naturale ei kaasne. Selline käsitus ei vasta loodusdirektiivi art 6 lg 3 ja KeHJS § 45 nõuetele. Kui välja tuua, et edaspidi vaja teha Natura hindamine, et mõjud välja selgitada, siis see tähendab otsesõnu seda, et ebasoodne mõju ei ole välistatud ehk ÜP-d ei saa kehtestada (vt KeHJS § 45 lg 2). Teisalt, Natura eelhindamisel ei või arvestada leevendavaid meetmeid – see tähendab kohe Natura asjakohase hindamise vajalikkust, mida antud juhul ei ole tehtud. Tulenevalt selle teema viimase aja arengutest, sh viimase aja kohtuotsustest (nt Riigikohtu halduskolleegiumi otsus kohtuasjas nr 3-16-1472, Tartu Ringkonnakohtu otsus kohtuasjas nr 3- 17-2085), tuleb varasemat strateegiliste planeerimisdokumentide Natura-hindamise praktikat parandada. Kui varasemalt oli aktsepteritav praktika, et strateegilise planeerimisdokumendi Natura-hindamisel viidi tihtipeale läbi vaid eelhindamine ja markeeriti objektid või tegevused, mille konkreetsemal kavandamisel tuleb viia läbi täiendav Natura-hindamine, siis see võis viia selleni, et strateegilise planeerimisdokumendiga antakse nõusolek teatud tegevusteks, mille mõju Natura alale ja tolle terviklikkusele ei ole teada ning sellise strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamine on seetõttu vastuolus loodusdirektiivi ja KeHJS § 45 lgga 2. 4 (10) Korrektne oleks, kui strateegilise planeerimisdokumendi ja selle Natura hindamises (vajaduse puhul ka asjakohase hindamise etapis) töötatakse välja planeeringulahendus, mille puhul on võimalik järeldada, et soovitud maakasutust või ehitist on alale põhimõtteliselt võimalik rajada, vajadusel tuleb strateegilise planeerimisdokumendis ette näha meetmed ja tingimused, mille järgimisel välistatakse ebasoodne mõju Natura alale ja mis võimaldavad järeldada, et ebasoodne mõju puudub. Ka ÜP-de koostamisel võib olla vajalik Natura asjakohase hindamise läbiviimine ja alati ei saa enam piirduda vaid Natura eelhindamisega. Kui Natura hindamise tulemusel ei ole ebasoodne mõju välistatud, võib strateegilise planeerimisdokumendi kehtestada vaid Natura erandi rakendamisel. Kindlasti tuleb arvestada, et Natura eelhindamisel ei tohi arvestada leevendavate meetmetega, leevendavad meetmed kuuluvad Natura asjakohase hindamise etappi. Nn Eesti Natura hindamise juhendi ptk-s 4.2 on öeldud: „Natura eelhindamine kõrgemate strateegiliste planeerimisdokumentide puhul tuleb läbi viia KSH aruande etapis, kuna üldjuhul KSH kavandamise etapis puudub veel strateegilise planeerimisdokumendi osas ruumiline või strateegiline lahendus selle hindamiseks. Natura eelhindamise abil saab teha kindlaks, millised kavandatud tegevused võivad avaldada tõenäoliselt ebasoodsat mõju ja mis vajavad seega eelkõige täiendavat tähelepanu Natura asjakohases hindamise etapis. Kui Natura eelhindamise tulemusel selgub, et strateegilise planeerimisdokumendile on vajalik läbi viia Natura asjakohane hindamine, on vajalik täpsustada ja selgelt välja tuua Natura hindamise ulatus. Euroopa Komisjon on välja toonud, et Natura asjakohasel hindamisel ei pea strateegilise planeerimisdokumendi tasandil minema üksikasjalikumaks või kasutama rohkem ressursse, kui on Natura alade kaitse-eesmärgi saavutamiseks vajalik ning oleks kohatu ja teostatamatu hinnata mõju detailsusastmes, mida tavaliselt nõuab projekti tasandi asjakohane hindamine. Järelikult kõrgema tasandi strateegilise planeerimisdokumendi täpsusaste ise määrab Natura asjakohase hindamise võimaliku ulatuse ehk tuleb arvestada strateegilise planeerimisdokumendi täpsusastet ja seatud eesmärgid./.../ Kui strateegilise planeerimisdokumendi täpsusaste ei võimalda Natura asjakohase hindamise tulemusena anda lõplikke hinnanguid kavandatava tegevuse elluviimisega kaasnevatele mõjudele nt ehituse- ja kasutuse etappi (mahu, koha jm spetsiifilisi), tuleb siiski ette näha meetmed ja tingimused, millega abil välistatakse ebasoodne mõju Natura alale ja mis võimaldavad järeldada, et ebasoodne mõju puudub. Selleks tuleb välja pakkuda meetmed ehk tingimused järgmisele planeerimise või loatсандile, iga kavandatava tegevuse või strateegilise planeerimisdokumendi suunise osas, millel võib olla mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele (vt näide 4-1, 4-2, 4-3).“ Kuidas Natura hindamist täpsemalt teha, vt juhendi ptk 4, mis ei ole ka väga detailne.</p>	
<p>1.15 KSH aruande eelnõu lk 33 märgitu osas juhime tähelepanu, et pole korrektne öelda, et tegemist on KeMÜ koostatud juhendiga. KeMÜ koostas juhendi esimese versiooni, mida hiljem on kaks korda täiendatud ja korrigeeritud. Kasutame sellist viidet: Kutsar, R.; Eschbaum, K. ja Aunapuu, A. 2019. Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis. Tellija: Keskkonnaamet.</p>		<p>Arvestatakse.</p>
<p>1.16 KSH aruande lk 37 on kirjas, et „mõjude hindamisel ei ole arvestatud tegevuste ja objektidega, millele on väljastatud keskkonnaluba või ehitisluba, kuna nende mõju Natura aladele on hinnatud loa andmise menetluste raames läbiviidud eelhindangute ja/või KMH-de käigus.“ Nii see tõesti on, aga koosmõju hindamisel tuleb arvestada ka nende tegevuste objektidega.</p>		<p>Arvestatakse. Märgime, et juba käimasolevate tegevuste mõju kajastub keskkonnaseisundis.</p>
<p>2.1 ÜP-s kajastatud „Tingimused rohevõrgustiku terviklikkuse ja toimimise säilimiseks“: „Metsamaaga kattuvatel rohevõrgustiku koridoride aladel tuleb vältida lageraieid, mille käigus raiega toimuks korraga koridoriga ristisuunaline raie,</p>		<p>Võetakse teadmiseks.</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>mis halvendaks seeläbi koridori toimimist. Koridori aladel tuleb raie läbi viia etappidena (aegjärksena) vältides terve koridori korruga läbilõikamist.“ „Tuleb vältida lageraiet“ peaks olema sõnastatud konkreetse keeluna. Samuti tuleks täpsustada tingimusi millal saame öelda, et on „toimunud korruga koridori ristisuunaline raie“. Praegune sõnastus jätab hiljem palju tõlgendamisruumi. Lageraie lubamise/mittelubamise tingimused peaksid olema konkreetsetelt sõnastatud. „Koridori aladel tuleb raie läbi viia etappidena (aegjärksena)“, sellise sõnastuse juures oleks nagu rohevõrgustiku koridorides lubatud ainult aegjärkne raie. Samas eelmise punkti sõnastus, „vältida lageraieid, mille käigus raiega toimuks korruga koridoriga ristisuunaline raie“, lubab mingitel tingimustel ka lageraiet. Samuti peaksid olema lubatud kõik hooldusraied (valgustus- , harvendus- ja sanitaarraie). Soovitame sõnastusi täpsustada.</p> <p>„Metsamaa raadamine roheline võrgustiku aladel ei ole lubatud (v.a maaparandussüsteemi, tehnovõrkude ja taristu hooldamise ja rajamise korral ning maavara kaevandamise lubadega määratud aladel), raadamise vajadusel tuleb maa sihtotstarbe muutmiseks koostada detailplaneering. Sealjuures tuleb seada tingimused rohevõrgustiku toimimiseks ja vajaduse korral koostada eksperthinnang, mis selgitab välja rohevõrgustiku sidususe säilimise.“ Metsaseaduse (MS) § 32 lg 1 järgi on raadamine raie, mida tehakse, et võimaldada maa kasutamist muul otstarbel kui metsa majandamiseks. Sama paragrahvi lg 2 kohaselt tehakse raadamist dokumendi alusel, mis on aluseks maa kasutamiseks muul otstarbel kui metsa majandamiseks. Kuivõrd raadamine on raie, mida on vajalik teostada mingi muu metsa majandamisest erineva eesmärgi saavutamiseks, siis tuleb raadamise lubamisel hinnata, kas on olemas luba tegevuseks, mille tarbeks raadamist soovitakse. Raadamist tehakse, et võtta maa kasutusse muul otstarbel kui metsa majandamiseks (nt hoonestatud ala, kaevandusala). Metsa raadamiseks on vaja mingit alust, näiteks ala hoonestamiseks on selleks reeglina ehitusprojekt, kaevandamise puhul kaevandamis luba. Parem oleks reguleerida üldplaneeringuga rohevõrgustiku ala metsamaale ehitamist, kaevandamist, metsamaa muutmist põllumaaks, mitte raadamist. Lisaks juhime tähelepanu, et raadamist on vaja teha ka ajutiselt kasutusest välja jäänud põllumaa taas põllumaana kasutusele võtmisel. Kui põllumaa on ajutiselt kasutusest väljas ja vahepeal on alale kasvanud metsa tunnustele vastav puittaimestik, siis selle likvideerimiseks tuleb metsa raadata.</p>	
	<p>2.2 ÜP-s kajastatud „Tingimused taastuenergiarajatiste rajamiseks“: „Metsa raadamine päikeseparkide ja tuulikute rajamiseks ei ole lubatud.“ Kas on mõistlik sellisel kujul raadamise reguleerimine, raadamine on ainult raie, mis eelneb mingile tegevusele, antud juhul päikesepargi või tuulikute rajamisele. Päikesepargi rajamise eesmärgil saab metsa raadata ainult ehitusprojekti ja ehitusloa alusel. Parem oleks reguleerida metsamaale päikeseparkide rajamist, kui päikeseparkide rajamine on keelatud siis ei saa ka raadata.</p>	Arvestatakse.
	<p>2.3 ÜP-s kajastatud „Tingimused puhkeväärtusega alade kasutamiseks ja arendamiseks“: „KAH-metsades raiete kavandamisel arvestatakse kogukonna ettepanekutega. Avaliku huviga metsaalade metsamaadel tuleb raietegevust planeerida selliselt, et aladel oleks tagatud kaugemas tulevikus erivanuseliste puistute kogum. Raiete kavandamisel (metsamajanduskavade koostamisel) puhke- ja virgestusaladel tuleb kaasata ja huvirühmad ja kohalik omavalitsus.“ Keskkonnaamet peab metsateatiste menetlemisel jälgima, et KAH-metsades raiete kavandamisel oleks kaasatud huvirühmad ja kohalik omavalitsus. Kas pelgalt tingimus, tuleb kaasata, tagab, et KAH metsade majandamisel arvestatakse kohaliku omavalitsuse ja huvigruppidega. Kõik alad, kus metsade majandamisele tulevad piirangud, peavad saama ühtsele digitaalsele kaardikihile, et Keskkonnaametil oleks võimalik oma töös neid järgida.</p>	Arvestatakse.
	<p>3.1 KSH aruande eelnõu lk 76 eelviimane lõik ja ÜP lk 54 viimane lõik: „Aladel, kus radoonisisaldus pinnaseõhus ületab 30 kBq/m3, on otstarbekas elamute, olme- ja teiste sarnaste hoonete projekteerimisel teha eelnevalt detailsemad uuringud.“ Märkime, et pinnaseõhu radoonisisaldusel puudub iseseisev tähendus kiirgusohutuse seisukohast. Oluline on hoonete siseõhu radoonisisaldus, mille aasta keskvärtus hoone tavapärasel kasutamisel, nn viitetase, on õigusaktidega reguleeritud. Vastavalt standardile EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“, millest projekteerimise käigus on soovitatav juhinduda, on pinnaseõhu radoonisisaldus üks rohkem kui kümnest sisendparameetrist, mille põhjal on võimalik arvutuslikult hinnata tulevase hoone siseõhu radoonisisaldust. Pinnaseõhu radoonisisalduse mõõtmise vajadust saab eelnevalt hinnata muude sisendparameetrite eeldatavatest väärtuste vahemikest lähtudes. Asjakohane on projekteerimistingimustes viidata võimaliku radooniprobleemi käsitlemise vajadusele, kuid uuringu vajaduse üle otsustamise võiks jätta projekteerija pädevusse.</p>	Arvestatakse osaliselt. Selgitus: radoon pääseb majade siseõhku peamiselt majadealusest ja ümbritsevast pinnasest. Looduslikes tingimustes toimub üldjuhul sooja õhu liikumine kõrgemale ja selle asendumine maapinna /põrandalähedase külmema, kuid samas ka Rn-rikkama õhuga. See on üks olulisimaid Rn pääsu viise ruumide siseõhku. Sellest lähtuvalt on oluline juba enne uue ehitise projekteerimist olla teadlik alal valitsevast pinnaseõhu radooni tasemest. Eesti pinnase radooniriski kaart on küll pidevalt uuendatav infomaterjal, kuid koostatud siiski mõõtkavas 1:300 000. Keskkonnaameti enda veebilehe alusel on pinnaseuuring indikaatoriks, mil

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>3.2 KSH aruande eelnõu lk 76 viimane lõik ja ÜP lk 54 viimane lõik: „Kui hoone on ehitatud kõrge radooniriskiga või kõrge looduskiirgusega alale, tuleks sellest teavitada tulevasi kasutajaid ja anda kasutajatele infot ka selle kohta, kas Rn-sisaldus on korterite olme- ja tööruumide õhus kontrollitud ning milline on Rn-sisalduse tase.“ Märgime, et Eestis ja rahvusvaheliselt puudub ega ole ka kiirgusohutuse seisukohalt vajalik piirkondade liigitus kõrge või madala looduskiirgusega aladeks. Maakeral on piirkondi, kus looduslik kiirgusfoon ületab Eesti fooni kümneid ja ka sadu kordi ning vastavate piirkondade elanikel ei ole kiirgusmõjuga seostatavate terviseefektide sagenemist täheldatud. Radoonikindel ehitamine on vastavaid juhiseid arvestades võimalik mistahes Eesti piirkonnas. Õigesti ehitatud hoone puhul ei ole enam oluline, kas ala on liigitatud kõrgendatud radooniriskiga maa-alade hulka või mitte. Radoonist tuleneva võimaliku terviseriski seisukohalt on oluline ja õigusaktidega reguleeritud siseõhu radoonisisalduse aasta keskväärtnus. Viimast saab usaldusväärset hinnata ainult pikaajalise (vähemalt kaks kuud kestnud) mõõtmise tulemuse põhjal, mis on saadud hoone tavapärase kasutamise tingimustes. Seega ei ole vastavat mõõtmist võimalik enne hoone tavapärase kasutamist nõuetekohaselt läbi viia. Muusuguse mõõtmisega saadud info võib olla eksitav.</p>	<p>määral tuleks hoone projekteerimisel radooniga arvestada. Sellest lähtuvalt on asjakohane jätta omavalitsusele pinnaseõhu radooni uuringu nõudmise õigus.</p>
	<p>3.3 KSH aruande eelnõu lk 77 esimene lõik: „Alad, kus radoonisisaldus pinnaseõhus ületab 200–250 kBq/m³ ja eU-sisaldus 20 mg/kg taseme, ei ole sobivad lasteasutuste, elamute, olme ja teiste sarnase suunitlusega hoonete ehitamiseks.“ Selle väitega ei saa Keskkonnaamet kuidagi nõustuda. Asjakohaseid radoonikaitse meetmeid rakendades (vt. EVS 840) on võimalik viitetasemest madalamaks jääva siseõhu radoonisisaldusega hooned ehitada mistahes Eesti piirkonnas.</p>	<p>Arvestatakse. Juhime tähelepanu, et ruumides radoonisisalduse mõõtmise kohustus Põlva vallas kehtib õigusaktidest tulenevalt tööruumides ja koolieelsetes lasteasutustes ja koolides. Eluhoonetes mõõtmiste läbiviimise kohustus õigusaktides puudub ja seega juhib KSH tähelepanu asjaolule, et piirkonna kõrgendatud radooniriskist on asjakohane teavitada, et eluhoonete omanikud teaksid vajadusest kontrollmõõtmiste läbiviimiseks. Samuti võib olla asjakohane nt korterelamute rajamisel nõuda kasutusloa taotluse juurde siseõhu radoonisisalduse mõõtmise kontrollimaks ehituslike meetmete toimivust.</p> <p>Arvestatakse. Juhime tähelepanu, et KSHs vastavate hinnangute andmisel on tuginetud valdkonna juhtivate teadlaste soovitudele. Lähtuvalt 2017. a koostatud Eesti radooni atlasest toodule ei ole aladele, millele on omane ka kõrge looduskiirgus ja nende piires ületab pinnase eU-sisaldus sageli 20–25 mg/kg piiri, soovitatav elamute (suvilate), koolide, lasteaedade jt ehitiste rajamine ilma täiendavate uuringute ja spetsiaalsete meetmete rakendamiseta. Oluline on sellised radooniohtlikud alad suurema detailsusega kontuurida. See avab võimaluse kõrge radooni riskiga piirkondades ehitustegevuse planeerimisel kohustuslikus korras ette näha majaaluse pinnaseõhu radooni ohtlikkuse määramist või alternatiivina nõuda rajatavate hoonete ehitamisel radooniohtlikkust minimeerivate meetmete kasutamist. (Juhised... 2017). Nende meetmete rakendamine võib hiljem, kui valminud maja siseõhus osutub Rn-sisaldus kõrgeks, olla kulukas.</p> <p>2017. a koostatud Eesti radooni atlas annab soovitusi, et aladel, kus radoonisisaldus pinnaseõhus ületab 200–250 kBq/m³ ja eU-sisaldus 20 mg/kg taseme, ei ole sobivad lasteasutuste, elamute, olme- ja teiste sarnase suunitlusega hoonete ehitamiseks. Sellised alad on reeglina kõrge looduskiirguse tasemega ning välisõhu maapinnalähedase kihi (< 1 m) Rn-sisaldus nendel võib ületada 100 Bq/m³ piiri. Sellises olukorras hoonete projekteerimine ilma territooriumi saneerimistöödeta on mõeldamatu ning eeldab ka läbimõeldud ventilatsiooni lahendusi.</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>3.4 KSH aruande eelnõu p. 3.5.1 viimane lõik, lk. 77: „KSH teeb ettepaneku täiendada ÜP radooniohtu käsitlevat peatükki tingimusega, et omavalitsusel on õigus nõuda ehitusloa taotluse juurde radooni uuringut [...]“ ja ÜP p. 7.4 viimane lõik, lk 55: „Kõrgendatud radooniriskiga aladel tuleb arvestada vastavate uuringute läbiviimise kohustusega.“ Asjakohane on projekteerimistingimustes viidata võimaliku radooniprobleemi käsitlemise vajadusele, kuid uuringu vajaduse üle otsustamise võiks jätta projekteerija pädevusse.</p>	<p>Ei arvestata. Radooni uuringu kohustuse määramise õigus planeerimisel või projekteerimisel kuulub kohalikele omavalitsusele. Kui mõõtmine on juba eelnevalt teostatud, siis saab projekteerija projekteerida tulevase hoone rakendades vajadusel vastavaid radooni tõkestavaid meetmeid.</p>
	<p>Ettepanekud ÜP eelnõule: 4.1 Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et meetmeprogrammis kavandatud meetmeid tuleb arvesse võtta, kui koostatakse, ajakohastatakse ja muudetakse mh planeerimiseaduse kohaseid planeeringuid (veeseadus § 46 lg 2). Eeltoodust tulenevalt palume üldplaneeringu seletuskirjas täpsustada, kas arendustegevusel arvestatakse Põlva valla territooriumil asuvate veekogumite veemajanduskavas püstitatud eesmärgid ja meetmeprogrammis ettenähtud meetmeid. Kuna üldplaneeringu koostamine ja kehtestamine jääb veemajanduskavade uue perioodi 2021-2027 algusesse, soovitame jälgida meetmete võimalikke muutusi Keskkonnaministeeriumi kodulehelt (veemajanduskavad 2021-2027): https://envir.ee/vesi-metsmaavarad/vesi/veemajanduskavad.</p>	<p>Palume täpsustada, millised dokumendid on puudu: https://www.polva.ee/web/guest/647 Õigusaktide täitmine ja nendega arvestamine on iseenesest mõistetav kohustus. Palume välja tuua konkreetsed tingimused või alad, kus KeA arvates ei ole veemajanduskogumite veemajanduskavas püstitatud eesmärgid arvestatud.</p>
	<p>4.2 Seletuskirja ptk-s 6.3.2. „Veevarustus ja kanalisatsioon“, lk 50 on märgitud, et „salvkaevude asukohta valikul tuleb jälgida nende paiknemist võimalike reostusallikate suhtes põhjaveevoolu suunas ülesvoolu ja neist võimalikult kaugel (mitte lähemale kui 10 m)“. Samasisuline lause on KSH ptk-s 3.1.6.1 „Mõju põhjavee kvaliteedile“, lk 57. Juhime tähelepanu, et veeseaduse § 127 lg 1 alusel ei ole heitvee ja saasteainete pinnasesse juhtimine lubatud veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal ning lähemal kui 50 m sanitaarkaitseala või hooldusala välispiirist ja lähemal kui 50 m veehaardest, millel puudub sanitaarkaitseala või hooldusala, või joogivee tarbeks kasutatavast salvkaevust. Soovitame lisada järgmise lause: „salvkaevu asukoht peab jääma heitvee pinnasesse juhtimise asukohast vähemalt 50 m kaugusele“.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>4.3 Teeme ettepaneku lisada üldplaneeringu seletuskirja iseloomustus piirkonna hüdrogeoloogiliste tingimuste kohta.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: üldplaneering ei ole olemasoleva olukorra kirjeldus vaid omavalitsuse territooriumi ruumilise arengu põhimõtteid ja suundumusi määrav dokument. Põlva valla hüdrogeoloogiline kirjeldus on toodud Põlva valla üldplaneeringu mõjutatava keskkonna ülevaates (p 6.3.).</p>
	<p>4.4 Lisada ülevaade pinnaveekogudest ja nende seisundist.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: vt vastus punktile 4.3. Ülevaade pinnaveekogudest ja nende seisundist on toodud Põlva valla üldplaneeringu mõjutatava keskkonna ülevaates (p 6.4.).</p>
	<p>4.5 Seletuskirja ptk-s 5.5. „Rohevõrgustik“, lk 35 on märgitud, et „rohevõrgustiku koosseisus käsitletakse ka erinevaid mageveekogusid – järved, jõed, ojad, kraavid, kanalid jm“, kuid käsitletud ei ole veekogude üldiseid ehitustingimusi. Planeerimiseaduse § 75 lg 1 p 5 alusel tuleb üldplaneeringuga lahendada avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendatud või kaldaga funktsionaalselt seotud ehitise üldiste ehituslike tingimuste ja asukohta määramine. Veeseaduse § 23 lg 1 kohaselt ei ole Põlva vallas avalikke veekogusid. Põlva vallas on veeseaduse § 24 mõistes avalikult kasutatavad veekogud. Tuua üldplaneeringus välja, et Põlva vallas avalikud veekogud puuduvad. Soovitame käsitleda avalikult kasutatavate veekogude üldiseid kasutamise ja ehitamistingimusi eraldi peatükina.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: PlanS 75 lg 2 sätestab, et üldplaneeringuga lahendatavate ülesannete otsustamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse üksuse ruumilistest vajadustest ja planeeringu eesmärgist. Puudub vajadus nimetada üldplaneeringus asju (nt avalikud veekogud vms) mida omavalitsuses ei ole.</p>
	<p>4.6 Lisada ülevaade põhjaveest ja kinnitatud põhjaveevarudest. Kajastada tuleb kõiki kasutatavaid põhjaveekogumeid ning ajakohast hinnangut nende seisundil</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: vt vastus punktile 4.3. Ülevaade põhjaveest ja kinnitatud põhjaveevarudest on toodud Põlva valla üldplaneeringu mõjutatava keskkonna ülevaates (p 6.3.).</p>
	<p>4.7 Lisada nimekiri Põlva vallas asuvatest reoveekogumisaladest.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: vt vastus punktile 4.3. Ülevaade reoveekogumisaladest on toodud Põlva valla üldplaneeringu mõjutatava keskkonna ülevaates (p 6.3.).</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>4.8 Lisada ülevaade sademevee ärajuhtimisest (olemasolev olukord) ja analüüs, kas kirjeldatud olukord tagab piisava sademevee ärajuhtimise ning üleujutuste vältimise või on vallas piirkondi, kus tuleks rajada sademeveekanaliseerimise süsteeme või leida teisi alternatiivseid lahendusi (tuua välja konkreetsed piirkonnad).</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: vt vastus punktile 4.3. Kliimamuutustega (sh valingvihmadega) arvestamist käsitletakse üldplaneeringu p 7.3. Samuti on sademevee ärajuhtimist käsitletud p 6.1.1 ja 6.1.3.</p>
	<p>4.9 Käsitleda üldplaneeringus vajadust reserveerida maad perspektiivsete veevarustuse ja kanalisatsiooni objektide rajamiseks (veehaarded, puhastid, torustikud jne).</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: Põlva vald ei kavanda laienemist ega elanikkonna arvu plahvatuslikku kasvu ning nt torustike kavandamine ei ole üldplaneeringu täpsusastmes võimalik. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamisel lähtutakse valdkondlikus arengukavas sätestatust.</p>
	<p>4.10 Keskkonnaregistri andmetel on Põlva vallas kaheksa jääkreostusobjekti. Kajastada üldplaneeringus jääkreostusobjekte, nende staatust (riikliku või kohaliku tähtsusega objekt) ja seisundit. Samuti käsitleda jääkreostusobjektiga seotud keskkonnariske.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: vt vastus punktile 4.3. Jääkreostusobjektide loetelu on toodud Põlva valla üldplaneeringu mõjutatava keskkonna ülevaates (p 6.7.). Jääkreostusobjektid on üldplaneeringu taustainfos ning teemat on käsitletud üldplaneeringu p 7.7.</p>
	<p>4.11 Vastavalt planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 3 tuleb üldplaneeringule lisada maakasutuse plaan (joonis), milles kajastub tehnovõrkude ja -rajatiste üldine asukoht ja nendest tekkivate kitsenduste ulatus. Üldplaneeringu kaardirakenduses on toodud roveepuhastite asukohad, kuid näidatud ei ole roveepuhastite kujasid. Lisaks palume näidata ka teiste kanalisatsiooniehitiste, sh heitvee väljalaskmete, asukohad ja nende kujad.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: amet on viidatud sättest valesti aru saanud. PlanS ei sätesta, milliseid andmekihite ÜP joonisel tuleb näidata. Nii roveepuhastite kui teiste kanalisatsiooniehitiste asukohad ja nende kujad ei ole üldplaneeringuga kehtestatavaid ning nende näitamine kaardil ei ole vajalik, tegemist on alusandmetega. Vt ka vastus punktile 4.5. Andmete ühtsena kajastamise eesmärgil ei näidata üldplaneeringu kaardirakenduses edaspidi roveepuhastite asukohti.</p>
	<p>4.12 Kanalisatsiooniehitiste (roveepuhasti, omapuhasti, roveepumpla, purgimissõlm) kuja ulatus on kehtestatud keskkonnaministri 31.07.2019 määrusega nr 31 „Kanaliseerimise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“ (edaspidi määrus nr 31). Määruse nr 31 § 24 lg 1 kohaselt määruse §-des 4–8 sätestatud kuja ulatust kohaldatakse üld- ja detailplaneeringu kehtestamise ajal kehtinud määruse redaktsioonis. Kui üldplaneeringu koostamisel ilmneb, et keskkonnaregistris on andmed ebatäpsed, tuleb andmete keskkonnaregistris korrastamiseks Keskkonnaagentuurile sellest teada anda.</p>	<p>Ettepaneku sisu jääb arusaamatuks.</p>
	<p>4.13 Veeseaduse § 99 lg 3 kohaselt kannab kohaliku omavalitsuse üksus roveekogumisala piirid üldplaneeringule koos perspektiivis ühiskanalisatsiooniga kaetava alaga, mis ei ole roveekogumisalaks määratud või sellega hõlmatud. Palume kaardil näidata perspektiivis ühiskanalisatsiooniga kaetavad alad.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>4.14 Seletuskirja ptk-s 7.3. „Kliimamuutustega arvestamine“, lk 53 on märgitud järgmist: „Põlva vallas ei ole määratud ühtegi üleujutus riskipiirkonda ja seetõttu ei ole valla alal koostatud üleujutusohu riskipiirkondade kaarte ja oluliste üleujutusohu esinemist ei ole oodata. Sademevetest tingitud ajutisi üleujutusi on aga esinenud (nt Himmaste-Taevaskoja teelõigul Himmaste sillast Taevaskoja suunal). Tegu on pigem ehituslike probleemidega, millega tuleb tee edasistel rekonstrueerimistel arvestada“. Üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada ka kohaliku tähendusega üleujutusalaadega, mis on tingitud näiteks ühisvoolse kanalisatsiooni või lahkvoolse sademeveekanaliseerimise vooluhulga vastuvõtvõime puudustest või elamupiirkondades lahendamata liigvee probleemidest. Üldplaneeringus tuleb kaardistada kohaliku tähendusega üleujutusriskiga alad, kuhu on vajalik kavandada kombineeritud sademeveelahendused. Eeltoodust tulenevalt palume nimetatud alasid käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas ja kajastada kaardirakenduses.</p>	<p>Ei arvestata. Selgitus: lokaalsete, ehituslikult lahendatavate üleujutuskohtade kaardistamine ei ole üldplaneeringu täpsusastet arvestades võimalik. Vastavalt PlanS § 75 on ÜP ülesanne korduva üleujutusega ala piiri määramine mererannal või kõrgveepiiri märkimine suurte üleujutusalaadega siseveekogul. Üldplaneering käsitleb võimalusi sademete hulga suurenemisega toimetulekuks (p 7.3.) ning sademeveelahendusi (p 6.1.3.).</p>
	<p>KSH aruande eelnõu: 4.15 Ptk 3.1.5.1 „Mõju pinnaveekogudele“, lk 46 palume märkida korrektsed pinnaveekogumite lühinimed, et vajadusel saaks huvitatud isik neid kergemini pinnaveekogumite seisundiinfo tabelist otsida, nt Ahja_1. 4.16 Ptk 3.1.5.1 „Mõju pinnaveekogudele“, lk 46 palume välja tuua pinnaveekogumite mittehea seisundi põhjused. 4.17 Ptk 3.1.6.1 „Mõju põhjavee kvaliteedile“, lk 55 on viimases lauses järgmine trükiviga: „Vastse-Kuutse“.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: KSH aruandes on peatükis 3.1.5.1 toodud pinnaveekogumite lühinimed, peatükis 3.1.5.1 on</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>4.18 Ptk 3.1.6.1 „Mõju põhjavee kvaliteedile“, lk 56 on põhjaveekogumi „Kesk-Devoni põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas“ kohta märgitud, et selle koondseisund 2020. aastal oli hea. Pinnavee ja põhjavee seisundi interaktiivse kaardi (https://kaur.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=fd27acd277084f2b97eee828_91873c41) alusel oli põhjaveekogumi „Kesk-Devoni põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas“ koondseisund 2020. aastal halb. Palume parandada lauset „Põlva valla ühisveearuustuses kasutatavate põhjaveekogumite seisund on hea“ ning tabelis 14 olevat informatsiooni nimetatud põhjaveekogumi seisundi kohta.</p>	välja toodud pinnaveekogumite mittehea seisundi põhjused.
	<p>4.19 Palume KSH-s käsitleda arendusest tulenevat mõju sademeveele. Samuti sademevee (või kanalisatsiooni puudumise) mõju pinnaveekogumitele.</p>	Selgitus: KSH käsitleb sademeveett, arendusalasid väljapoole tiheasustusalasid üldplaneeringuga ei kavandata.
	<p>4.20 Palume täiendada ptk-d 3.3.2 „Mõju jäätmekäitlusele ja jääkreostus“ järgmiselt: -käsitleda jääkreostusobjektide staatust (riikliku või kohaliku tähtsusega objekt); -käsitleda jääkreostuse mõju põhja- ja pinnaveele.</p>	Arvestatakse.
	<p>5.1 KSH aruandes on hinnatud välisõhu kvaliteeti, kuid olemasoleva kompostimisväljaku ja reoveepuhasti setteväljaku mõju pole hinnatud. Keskkonnaamet teeb ettepaneku kompostimisel tekkiva lõhna häiringut/mõju käsitleda põhjalikumalt nii kompostimisväljakutel kui reoveepuhastil. Lisaks palume hinnata kas biojäätmete kompostimisplatsid Moostes ja Põlvas on piisav või vaja neid juurde.</p>	<p>Ei arvestata.</p> <p>Selgitus: üldplaneeringu KSH ei tegele olemasolevate objektide mõju hindamisega vaid üldplaneeringuga kavandatu elluviimisega kaasnevate mõjude hindamisega. Olemasolevate reovee- ja jäätmekäitluskohtade mõju välisõhu kvaliteedile on asjakohane hinnata vastavate keskkonnalubade taotluses. KSH eeldab, et olemasolevad loastatud objektid vastavad õhukvaliteedi piirnormidele, sest muudu ei oleks Keskkonnaamet neile keskkonnaluba väljastanud. Üldplaneeringus ja KSHs on biolagunevate jäätmete käitluse arendamise osas lähtunud valla kehtivast jäätmekavast.</p>
	<p>5.2 KSH aruandes ja üldplaneeringus kajastada Põlva vallas asuvaid suletud väikeprügilaid (Akste, Soehaudu, Hernejärve, Adiste, Kiuma, Metste), et ajalooline info nende kohta säiliks ja alale ei kavandataks sobimatut arendust. Palume lisada need kaardile. Palume ÜP-d ja KSH aruande eelnõu täiendada ja parandada eeltoodu alusel. Juhime tähelepanu, et seoses Keskkonnaministeeriumi ja selle allasutuste kodulehtede uueningisega ei toimi enam nende lehekülgedele suunavad viited (lingid).</p>	<p>Arvestatakse osaliselt.</p> <p>Palume Keskkonnaametil Põlva Vallavalitsusele esitada nimetatud suletud väikeprügilade ruumikujud ja muud vajalikud andmed, et neid oleks võimalik sarnaselt jääkreostusobjektidega taustainformatsioonina kajastada.</p>
<p>Toomas Henno, 05.10.2021</p>	<p>Teen ettepaneku täiendada kavandatavat Põlva valla üldplaneeringut Mammaste tee 1 (katastrinumbr 62001:004:0310) kinnistu osas järgnevalt: 1) vähendada elamumaa pindala ca 3000 ruutmeetri, mille orienteeruvad nurgapunktide xy koordinaadid oleksid järgnevad: x - 6440435; y - 680867 (BL 5806784, 27065508) x - 6440413; y - 680890 (BL 58066771, 27065963) x - 6440357; y - 680860 (BL 58067243, 27065398) x - 6440398; y - 680835 (BL 58067596, 27064946) 2) taotleda keskkonnaametilt nõusolekut ranna ehituskeelu võõndi vähendamist elamumaa piirneval lõigul 100lt meetrilt 75 meetrini. Ettepaneku rahuldamine võimaldaks kahel õigusjärgsel omaniku perel taastada oma vanavanemate maal side Põlvamaaga. Palun mind hoida kursis menetluse käiguga.</p>	Arvestatakse.
<p>RMK (Malle Oras), 06.10.2021</p>	<p>RMK külastuskorraldusosakond annab teada, et on kavandamisel (lähteülesanne ja projekteerimistingimuste taotlus koostamisel) ripp silla projekteerimine ja ehitus Ahja jõe le Roiupalu õpperajale RMK maale, Sõnaja la lõkkekohast lõuna poole manuses oleval kaardil märgitud asukohta. Silla vajadus tuleneb eramaadega seonduvatest probleemidest – Roiupalu õpperaja algus kulgeb eramaal ja käesoleva aasta suvel suunasime raja ajutiselt ringi kahjuks küll ka eramaale (omanik oli praegu raja kulgemisega nõus). Vältimaks sarnaste probleemide kordumist on vajalik tagada raja kulgmine valdavalt RMK maadel. Asukohale ja rajamisele on olemas Keskkonnaameti põhimõtteline nõusolek ja sillainseneri seisukoht silla ehitamise võimalikkuse kohta.</p>	<p>Võetakse teadmiseks.</p> <p>Selgitus: ripp silla kavandamine on vajalik, aga vastavalt Keskkonnaameti kirja p 1.9. vajab see Natura asjakohast hindamist. Ettepanekuga tegeletakse edasi.</p>
<p>Andres Neeme, 06.10.2021</p>	<p>Ettepanek: Vähendada Käisi-Piiri piirkonna EK juhtotstarbe korral katastriüksuse ehitusõigust tagav miinimumsuurus 1800 m² peale. (Katastriüksused 62001:002:0190 ja 62001:002:0160.) Hetkel on ehitusõigust tagavad katastriüksuse miinimumsuurused määratud EK juhtotstarbe korral Käisi-Piiri piirkonnas 4000m² ja Kesklinna piirkonnas 800 m² (s.o 5-e kordne vahe), teised piirkonnad on väljakujunenud. Käisi-Piiri piirkonnas on planeeringu järgi 42 katastriüksust EK juhtotstarbega, millest 38 on hoonestatud, 1 hoonestamisel ning 3 hoonestamata. Nendest 42'st kinnistust on hetkel 23</p>	<p>Arvestatakse osaliselt.</p> <p>Selgitus: üldplaneering ei määra maakasutustingimusi (sh miinimumkrundi suurust) katastriüksuste kaupa vaid juhtotstarvete kaupa. Ettepaneku alusel muudetakse miinimumkrundi suurust Käisi-Piiri piirkonna EK</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	kinnistut (55%) juba niigi alla 4000 m ² . Tänapäevased uusarendused ei vaja üldjuhul nii suurt ehitusalust pindala, kui nõukoguaegsed olemasolevad kortermajad, seetõttu on mõistlik ka vähendada ehitusõigust tagava katastriüksuse suurust.	juhtotstarbega maa-alal tervikuna, mitte ainult kahel katastriüksusel.
Tiit Neeme, 07.10.2021	Ettepanek: Säilitada Oja tn 14 sihtotstarve segahoonestusmaa. Hetkel kehtivas üldplaneeringus on Oja tn 14 katastriüksus märgistatud kui segahoonestusmaa (mis sobiks nii äri- kui ka elumaaks), uues koostatavas üldplaneeringus on tegemist puhkealaga. Tegemist on linna keskuses oleva katastriüksusega, mis on linnakujunduslikult oluline katastriüksus. Keskväljakul on juba välja arendatud puhkeala, lisaks liikumiseks jalgteering. Puhkeala on Põlva linnas piisavalt, perspektiivselt kinnistult ehitusõiguse äravõtmine ei ole põhjendatud, mis kitsendaks tulevikus ala välja arendamist.	Arvestatakse osaliselt. Selgitus: juhtotstarbe piir viiakse kooskõlla kehtiva üldplaneeringuga.
Paul Uibo, 07.10.2021	Tutvusin Põlva valla avalikult väljapanekul oleva üldplaneeringu eelnõuga. Selle järgi asub minule kuuluv Järve tn 5 katastriüksus Lina-Ähnioru piirkonnas elamu maa-alal tähisega EV, kus ehitusõigust tagava katastriüksuse miinimum suurus on praeguses lahenduses 1000 m ² . Palun näha ette Põlva valla koostatavas üldplaneeringus võimalus elamu ehitamiseks Järve tänav 5 katastriüksusel, mille suurus on 763 m ² , kuna üldplaneeringus rõhutatakse Põlva linnas hoonestuse tihendamise vajadust ja lähimbruses on elamuid ka teistel väiksematel katastriüksustel (nt 583 m ² , 617 m ² , 787 m ² , 894 m ²).	Arvestatakse.
Tiit Neeme, 07.10.2021	Ettepanek 1: Vähendada Mäeveeru kinnistul (61903:002:0051) Orajõe ehituskeeluvööndit 50m pealt 25m peale Rosma küla ja Jaanimäe tee 8 vahelisel alal. Selgitus: Ettepanekuga arvestamine võimaldaks perspektiivsele kinnistule ehitada mitu eluhoonet. Lisaks võimaldab see hooned ehitada Rosma krossirajast kaugemale ja rajada vahepealsele alale haljastust vähendamaks müra ja tolmu mõjusid kinnistul ehituseks sobival alal. Rosma külas on väljakujunenud ehitusjoon lähemal kui hetkel kehtiv Orajõe ning Peri oja ehituskeeluvöönd 50m. Ajalooliselt on hooned rajatud jõe kaldale lisaks ka Orajõest Põlva järve suunas olevatel kinnistutel. 20-nel erineval kinnistul on hooned 50m ehituskeeluvööndis. Lisaks sellele on ka Rosma külas jõe äärsed kinnistud hoonestatud enamuse ehituskeeluvööndis. Põlvas on puudus elamumaa kruntidest, ehituskeeluvööndi vähendamise korral on võimalik jõeäärset maad elamumaana kergemini kasutusele võtta. Suurem osa jõeäärsest maast on roveekogumisala ulatuses ning seetõttu on ka keskkonnanark madal. Samuti on Mäeveeru kinnistul ehituskeelul ala vähendamist taotleval vahetus läheduses võimalus liituda Põlva valla ühisveevärgi ja – kanalisatsiooniga. Ettepanek 2: Muuta Mäeveeru kinnistul Rosma küla ja Jaanimäe tee 8 vahelisel alal maakasutuse juhtotstarvet väikeelamute maa-alaks. Taotleval otstarve:– Tähis - E, täpsustus - E4 (Elamuala (väikeelamud) - väljaspool tiheasustusalala) , alaliik - EV. Selgitus: Hetkel kehtiva üldplaneeringu järgi on kogu kinnistul määratud kompensatsioonialaks. Põlvas on puudus elamumaa kruntidest. Muutmist taotleval osa kinnistust (mis on olnud varasemalt märgala), on käesolevaks ajaks juba täidetud ja ettevalmistatud hoonete ehituseks sobivaks. Lisatud ettepaneku ala kirjeldav skeem.	Arvestatakse osaliselt. Selgitus: koostatavas üldplaneeringus puudub juhtotstarve tähisega E4. Väljaspool tiheasustusalala juhtotstarvete näitamine omab informatiivset tähendust, tegemist on olemasolevate elamumaa sihtotstarbega katastriüksustega, mitte kavandatavatega. Üldplaneering ei kavanda täiendavaid elamualasid hajaasustusse, see aga ei tähenda, et elamute rajamine ei oleks võimalik. Ehituskeeluvööndi vähendamise taotlemine on võimalik, kui on tagatud LKS toodud kalda kaitse eesmärkide täitmine. Palume taotlejal põhjendada.
Romet Neemse, 08.10.2021	Põlva Vallavolikogu 09.09.2015. a otsusega nr 1-3/30 kehtestati Põlva valla üldplaneeringut täpsustav ja muutev teemaplaneering Himmaste ja Peri külade teed. Planeeringuga on Himmaste karjäärile ette nähtud võimalus uue juurdepääsutee rajamiseks paralleelselt raudteega. Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb haldusorganil tagada juurdepääs maavara varule. Sellest tulenevalt teen ettepaneku, et käesoleva üldplaneeringu kehtestamise järgselt jääks kehtima Põlva Vallavolikogu 09.09.2015. a otsusega nr 1-3/30 kehtestatud teemaplaneering Himmaste ja Peri külade teed. Nimetatud teemaplaneeringu osa, mis seotud juurdepääsutee rajamisega Himmaste karjäärile palun kanda koostamisel üldplaneeringusse üldistatud kujul. Palun arvestada eeltooduga üldplaneeringu koostamisel.	Arvestatakse osaliselt. Selgitus: avalikustatud üldplaneeringu eelnõus on viidatud teemaplaneeringuga arvestatud ning Himmaste karjäärile vajalik tee on perspektiivsena kaardile kantud. Erinevaid varem koostatud üldplaneeringuid ei soovi Põlva vald kehtima jätta. Viidatud teemaplaneeringus kavandatu kantakse koostatavasse üldplaneeringusse.
Alar Oppar, 10.10.2021	Valla üldplaneeringus tuleks ette näha siiski ka tööstuslike tuuleparkide arendamise võimalused, kui riigikaitsealistest vajadustest lähtuvate uute radarite valmimisel tekivad vastavad arengueeldused. Valla üldplaneeringu eelnõus (vt lk 4) on sõnastatud järgmine põhimõte: „Selleks, et õigusakti, mõne üksiku sätte või ametkonna (nimetus, vastutusvaldkond vm) muutmisel ei tekiks üldplaneeringu kasutamisel arusaamatusi, ei too üldplaneering eraldi välja ühtegi õigusakti, konkreetset sätet ega ametkonna nimetust. Üldplaneeringu rakendamisel lähtutakse asjakohastest kehtivatest õigusaktidest.“. See on igati mõistlik lähenemine (nagu ka põhimõte (vt lk 10), millega on detailplaneeringu koostamise kohustuse seadmisel säilitatud kaalutusõigus, mis võimaldab paindlikkust ja juhtumipõhist halduskoormuse vähendamist arendajale). Samas on lk 47 taastuenergia peatükis sõnastatud sellele lähenemisele risti vastupidine, ja sealjuures üsna kategooriline, seisukoht, mille lähtealused võivad lähema 4-5 aasta perspektiivis oluliselt muutuda või üldse ära langeda: Põlva valla territooriumil on suurte (üle 30 m kõrgete) tuulegeneraatorite rajamine tulenevalt riigikaitsealistest piirangutest teadaolevalt välistatud. Sellest lähtuvalt ei kavandata ka üldplaneeringu tuuleenergia arengualasid. Põlva vallas on taastuenergiaallikana võimalik kavandada päikeseenergia parke ja väiketuulikuud. Mis juhtub aga siis, kui riigikaitsealistest vajadustest (nt uue seiresüsteemi investeringutest tulenevalt) see probleem juba lähemal ajal ümber hinnatakse? Juba mõne aja pärast saab algne probleem kõrvaldatud, kuid Põlva valla üldplaneeringusse jääb ikka kehtima aegunud piirang. Vastavalt kehtivale üleriigilisele planeeringule ja Põlva maavanema 18.08.2017 korraldusega nr 1- 1/17/676 kehtestatud „Põlva maakonnaplaneeringule	Ei arvestata. Selgitus: Majandus – ja kommunikatsiooniministeerium teavitas kohalikke omavalitsusi 01.06.2021 kirjaga nr 17-7/2021/3487-1, et Vabariigi Valitsus tegi otsused, mis leevendavad riigikaitsealisi kõrguspiiranguid. Varasemalt oli riigikaitsealistest kõrguspiirangute tõttu tuuleparkide arendamiseks sobilik üksnes väike (14%) osa Eesti maismaast. 2019. aasta novembris ning käesoleva aasta kevadel Vabariigi Valitsuse poolt tehtud otsusega investeerida riigikaitsealistest kõrguspiirangute leevendamisse avati riigikaitsealistest kõrgusepiirangutest enamik Mandri-Eesti territooriumist, aga siiski mitte Põlva vald. Praeguses planeerimissüsteemis ei ole võimalik tuuleparki detailplaneeringu alusel planeerida,

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>2030+“ ei nähta Põlva maakonda riiklikult olulise tuuleenergeetika arendamise piirkonnana, kuid lähtuvalt tuuleressursist võib siiski väiketuuliku arendada kohalikuks väiksemahuliseks tootmiseks ja tarbimiseks. Toon samas välja ühe näite ja võimaluse, mida muudes riikides (eeskätt Saksamaal, Hollandis ja Taanis) rakendatakse mitte niivõrd ärilise tulu, kui muude kogukondlike eesmärkide saavutamiseks. Siin võib perspektiivis olla huvitatud osapooliks ka omavalitsus ja selle allasutused. See puudutab nimelt hoonetele kehtestatud nullenergia nõudeid. Neid eesmärke aga ei saavutata ilma kohapealse energiatootmiseta, mille lihtsustatud lahendusena nähakse Eestis päikesepaneelide paigaldamist igale eramule, kortermajale ja avalikule hoonetele. Pikemas perspektiivis toob see aga endaga kaasa linnapildi reostumise. Selline mõtlemine/tagajärg on kitsas, vaesustav ja väsitav. Hoonete nullenergia nõuded oleks täidetud ka siis, kui me käsitleksime hoonete energiabilansi parandamist tehniliselt kaalutletumalt ja mastaabisäästlikumalt. Ehk selle asemel, et iga Põlva kortermaja katus või sein paneele täis riputada, võiks Eestis hoopis soodustada energiaühistute loomist, mis rajavad ühistatud tootmisvõimsused kusagile linnapiirile mõne metsatuka taha, sooladele või muule alale, sh väärtuslikule põllumaale. Ka põhi- ja jaotusvõrgul lasub seadusest tulenev kohustus arendada elektrivõrku sellisel, et see vastaks tulevikunägemustele. Nii me võimegi ühel heal päeval avastada, et kogukonna huvides oleks mõistlik paigaldada nt kas Laudsilla või Tarõssaarõ soo veerele mõni 6 MW võimsusega tuulik, mis rahuldaks ära kogukonna aastase elektrivajaduse. Eesti riigil oleks võimalik selliselt suunata näiteks ka Euroopa Liidu struktuurifondide vahendeid, et toetada energiaühistute loomist. 1998. aastal ehitati sarnase mõtteviisi tulemusena AS Põlva Soojuses (st ka munitsipaalomand teenib kogukonda) Taani riigi abiga maagaasi baasil kaasaegne soojuse (1,2MW) ja elektri (1MW) koostootmisjaam. Alternatiiv on ka see, kui hoonete energiabilanss seotaks kohustusega osta need tootmisvõimsused vabalt turult (börsilt). Ettepanek: Kuigi üldplaneeringu eelnõus ja KSH aruandes on jäetud hetkel Põlva valla võimalikud tuuleenergia arengualad käsitlemata, ei tohiks seda arenguvõimalust üldplaneeringuga siiski välistada tulevikus, kui riigikaitsealised vajadused lähtuvate uute radarite valmimisel tekivad vastavad arengueeldused ka Põlva vallas. Maakonnaplaneeringuga ei ole samuti ette nähtud konkreetseid taastuenergia arenduse piirkondi, vaid arendamine toimub juhtumipõhiselt arendushuvi ja ressursi olemasolust lähtudes. Sellistel juhtudel võiks seega ette näha vallavolikogu kaalutusotsusega detailplaneeringumenetlust (sh olulise ruumilise mõjuga planeeringut), mis sisaldab ka keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustust. See võib sisaldada sh valla üldplaneeringut ja maakonnaplaneeringut muutvat menetlust. Tänašes sõnastuses ei võimalda aga valla üldplaneering sellist detailplaneeringu menetlust üldse algatadagi.</p>	<p>kui üldplaneeringus ei ole asukohta valitud. Põlva Vallavalitsus on nõus sõnastuse üle vaatama.</p>
	<p>Üldplaneeringu eelnõus suunatakse ühelt poolt päikese- ja tuuleparkide arendused eemale rohelistest võrgustikualadest, väärtuslikest maastike avamaastikest ja väärtuslikust põllumaast. Teiselt poolt aga takistatakse nende arenduste kolimist sh väheväärtuslikule metsamaale, kuna keelustatakse raadamine sel eesmärgil. Maakonnaplaneeringus päikeseenergia ja väiketuuliku arendamisele otseselt takistusi ei seata, kuid „eelistada tuleks neid arendusi väljaspool rohelisi võrgustikualasid, väärtuslike maastike ja väärtuslike põllumaid“ . Valla üldplaneeringu eelnõu aga juba ühemõtteliselt keelustab väärtuslike maastike avamaastikele vastavad arendused: „Maastikul silmapaistvad tehnorajatised (päikesepargid, tuulegeneraatorid jm) kavandatakse väljapoole väärtuslike maastike avamaastikke“. Ainsa erandina on mikrotootmiseks lubatud paigaldada elektritootmise seadeldis (kuni 11kW tootmisvõimsusega) „väärtusliku maastiku õuealale või sellest väljaspoole avamaastikule juhul, kui paneelide paigutus maastikul ei too kaasa negatiivset visuaalset mõju (teel liikleja vaated vms) ning peegeldused ei ohusta avalikult kasutatavatel teedel liiklejad (vt lk 47)“. Samuti on eelnõus kirjas, et „päikeseparki tohib väärtuslikule põllumajandusmaale (vt 5.6.) rajada kui säilib väärtusliku põllumajandusmaa terviklikkus ja mullaviljakus. Väärtuslikule põllumajandusmaale paigaldatavate päikesepaneelide aluse maa katastriüksuse sihtotstarvet on lubatud muuta ajutiselt ning peale päikesepargi eemaldamist peab maa olema põllumajanduslikult kasutatav. Vajadusel võib omavalitsus määrata ehitistele kasutamise tähtaja arvestades päikesepaneelide eeldatavat eluiga“. Keskmiselt on ühe päikesepargi kasulik eluiga 25 aastat, kuid need on kasutatavad kuni 40 aastat. Kui selline kasutamise tähtaeg määratakse lühemale perioodile, on tegu juba sundlõpetamise ja eksproprieerimisega. Samuti jääb arusaamatuks, et miks omavalitsus ei soovi mõista, et tööstuslikud päikesepargid on tulnud selleks, et jääda. Või usute tõesti, et 25 aasta pärast on meil olemas mingid alternatiivsed energiaallikad? Kui päikesepark amortiseerub, ei lõpetata alati tegevust, vaid on olemas sh võimalus, et see asendatakse uue ja kaasaegsemaga. Päikesepargi suur kulu on nt ka võrguga liitumine, mis muutub osaks kohaliku infrastruktuurist. Keegi ei kirjuta seda osa ettevõtte varast niisama korstnasse, st liitumisvõimsusel on väärtus ka 25 ja 40 aasta pärast, sest elektritootja finantseerib võrgutasudena kogu aeg selle rekonstrueerimist. Sarnaselt on võimalik ka päikesepargis viia läbi põhivara sujuv uuendamine nii, et tootmine ei lakkagi. Seetõttu on küsitav käsitlus, et väärtuslikule põllumaale rajatud päikesepargid on justkui ajutised, valla taoline seisukoht on põhjendatud üksnes juhul, kui päikesepargi sihispärane tegevus (taastuvallekrienergia tootmine) lõpeb. Oleme koos Euroopa Liiduga võtnud eesmärgiks minna 2050.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: vallavalitsusel on kavas koostada ruumialalüüs ning selgitada välja alad, kuhu päikeseparke ei tohiks rajada (nt kõrge väärtusega ökosüsteemid). Lisaks taastuenergeetika tootmise võimaldamisele on üldplaneeringu eesmärk ka loodusväärtuste (sh mets) säilitamine. Väärtuslikule põllumajandusmaale ajutiselt päikeseparkide lubamise tingimus on tulnud Maaeluministeeriumist. Sätted, mis puudutavad metsa raadamise keelamist, vaadatakse üle.</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	<p>aastaks üle süsinikuneutraalsele majandusele, aastaks 2035 keelustame aga sise põlemismootoriga uute autode turule jõudmise. Eurostati 2019. aasta andmetel moodustas Euroopa Liidu taastuvenergia ca 19,8% kogu energiabilansist, Eesti vastav näitaja oli 31,2%. EL-i keskmine majapidamine tarbis 2019. aastal 3 737kWh elektrienergiat, Eestis 2 759kWh. Ehk üks samm on astunud, kuid mitu sarnast on veel teha. Soomlased on välja arvutanud, et neil sõidab iga autoomanik aastas keskmiselt 16 800 km, ehk ca 47 km ööpäevas. Nad on välja arvutanud ka selle, et nende kliimas kasutab suve ja talve keskmisena tänane elektriauto 1 km läbimiseks ca 0,2 kWh elektrienergiat, kuigi efektiivsemad autod tarbivad juba ka 0,15 kWh/km. Ehk siis keskmine autoomanik kasutab aastasele kilomeetraazole 16 800 km x 0,2 kWh/km = 3 360 kWh (ca 280 kWh/kuus) elektrit. 1 Vt lk 53-55, Põlva MP seletuskiri (maakonnaplaneering.ee) Võime seega eeldada ka Eestis, et ühe keskmise majapidamise elektritarbimine on tulevikus ca 4 000 kWh ja elektriautol 3 400 kWh. Sellise koguse elektrivajaduse rahuldamine eeldab (bilansiliselt) 7-8 kW võimsusega päikesepargi või 4-5 kW väiketuuliku paigaldamist (sõltuvalt asukoha tuuleressursist ja tuuliku kasutegurist). Me võime seega pigem eeldada, et taolisi väikeinvesteeringuid hakkavad järgmise 10-15 aasta jooksul tegema sajad (kui mitte tuhanded) Põlva valla kodanikud. Ettepanek: Metsa raadamise keelu päikeseparkide ja tuulikute rajamiseks võiks üldplaneeringust üldse välja jätta. Kui metsakinnistu saab raadamiseks juba loa kehtiva seaduse alusel, on selle takistamine valla üldplaneeringuga ainuüksi põhjusel, et see seotakse hilisema taastuvenergia arendamise eesmärkidega, vaid kiisu otsimine. Seda enam, et see säte on sisustamata ja ei tee seega vahet metsamaa kõlvikulisel koosseisul, vaid käsitleb ühtemoodi ka väheväärtuslikku metsa, raiestikku, puisniitu, põõsastikku, sood, soovikut jms.</p>	
	<p>Üldplaneeringu eelnõuga tööstuslike elektrituulikute püstitamist ette ei näha ja väljapool tiheasustusalasid on ühe majapidamise tarbeks lubatud püstitada vaid üks väiketuulik. Sisuliselt on nende nõuetega välistatud igasugune tuuleenergia arendamine Põlva vallas. Mõiste „tööstuslik elektrituulikute“ püstitamine on eelnõus jäetud sisustamata. Kui tööstusliku elektrituulikuna käsitletakse Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2003. a määruse nr 184 „Võrgueeskirja“ kohast üle 30 meetri kõrgust tuulikut, siis tuleks seda ka nii nimetada. Eelnõus on vastavat tuulikut nimetatud küll „suureks“, kuid sellest ei selgu, kas see on ka tööstuslik. Eelnõus defineeritakse tööstuslikku päikeseparki viisil, mille koguvõimsus on enam kui kahekordne kinnistu enda tarbeks vajalik võimsus. Kui selle printsiibi järgi defineeritaks ka tööstuslikku elektrituulikut, algab tööstuslik tootmine Põlva vallas juba 1W tootmisvõimsusest, kui kinnistul omatarve puudub. Maakondlik planeering liigitab taastuvenergia tootjaid järgmiselt: - mikrotootja (alla 11kW tootmisvõimsusega); - pisitootja (tootmisvõimsusega 11kW kuni 200 kW); - väiketootja (tootmisvõimsusega 200 kW kuni 5MW); - suurtootja (tootmisvõimsusega üle 5MW). Kas nad kõik on siis tööstuslikud tootjad? Sõltub omatarbest? Looge selles palun suurem selgus. Samuti on üsna tagurlik valla käsitlus võimaldada väljapool tiheasustusalasid ühe majapidamise tarbeks püstitada vaid üks väiketuulik. See tuuliku käsitlus on kinni 20 aasta taguses ajas. Tänapäeval kasutatakse laialdaselt lisaks horisontaalse teljega ka vertikaalse teljega tuulikuid. Kui ma juhtumisi tahan oma maakodu tagaäeda panna 10,8 kW nimivõimsusega kuni 10m kõrguse energiapuud (vt ka allpool), millel on 36 elektrigeneraatorit igaüks võimsusega 300W, siis ma lähen korraga vastuollu mõlema esitatud nõudmisega: (1) minust saab tööstuslik tootja (milline tootmine on aga keelatud), kuna tuuliku toodang oleks rohkem kui kahekordne selle kinnistu elektritarbimisest; ja (2) ma ei saakski seda tuulikut paigaldada, sest üldplaneering võimaldaks püstitada vaid ühe tuuliku (elektrigeneraatori) 36 asemel. Kellele need nõuded on siis kirjutatud? Energiapuud kõrval olen esitanud ka ühe näite kuni 18m kõrgusest ja 6,5kW nimivõimsusega vertikaalse teljega spiraalsete tiivakestega Darrieus' tuuleturbiinist. Tooge palun siis välja üks hea põhjendus, miks vallakodanik ei tohiks neid paigaldada oma kodaeda rohkem kui ühe, või miks on Põlva vallas välistatud tuulepargi rajamine, mis koosneks nt 10-st sellisest tuuleturbiinist. Jätke sh nende tehnoloogiate tasuvus, töökindlus, kasutegur jms iga investori-finantseerija enda otsustada. Ettepanek on asendada eelpool viidatud elektrituulikute kohta käiv seisukoht järgmiselt: Väljapool tiheasustusalasid on lubatud püstitada tööstuslike elektrituulikuid, mille kõrgus on väiksem kui 30 m. Tööstuslike elektrituulikute paigaldamisel otsustatakse detailplaneeringu ja KSH vajadus juhtumipõhiselt.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: tööstuslikke elektrituulikuid puudutav osa vaadatakse üle.</p>
<p>Õigusbüroo Litigante, 10.10.2021</p>	<p>Käesolevaga esitame Teile ettepaneku kehtestamisel olevasse Põlva valla üldplaneeringusse, mille kohaselt muudetakse Oru tn 2 katastriüksusel (katastritunnus 62201:001:0373) sihtotsarve elamumaaks. Nimetatud katastriüksusel on olemas kõik liitumispunktid elamu püstitamiseks ning puuduvad objektiivsed põhjused sihtotstarbe muutmata jätmiseks.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: oluline on säilitada puhverala kõrge liikluskõrgusega riigitee ja elamuala vahel, samas kogu katastriüksuse haljasalana hoidmine ei ole vajalik.</p>
<p>Suuliselt esitatud ettepanekud</p>		
<p>Kaasamiskoosolekud 13.-17.09.2021</p>	<p>Selgitada välja Valgemetsa külas raudtee ääres oleva puhkekoha omanik ning kui omanikku ei ole, siis puhkekohta mitte märkida.</p>	<p>Selgitus: puhkekoht rajati projekti raames ja kindel hooldaja puudub. Põlva Vallavalitsus leiab, et puhkekoht on matkajate jaoks oluline ning teeb külaseltsile ettepaneku selle hooldamine enda kanda võtta.</p>

Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule esitatud ettepanekud

	Kavandada jalgrattatee Tilsist Põlva poole.	Ei arvestata.
Jüri ja Heldur Kurg, suuline ettepanek	Rosma külas osaliselt Värskas mnt 5 ja Männi katastriüksus määrata SE alaks. Praegu Männi T ning Värskas mnt 5-l juhtotsarve puudub.	Arvestatakse.
Pärast avalikustamise lõppu esitatud ettepanekud		
Enn Kulp, 11.10.2021	<p>Olles tutvunud üldplaneeringuga siis tuleb nentida et ära on tehtud suur töö suht väikeste jõududega. On hea, et üldplaneeringu suund on üldistamise poole suunatud ja seega oluliselt parem dokument kui eelnevad kehtivad üldplaneeringud. Siiski on teemasid mida on olnud korduvalt lubatud üldplaneeringu käigus valla erinevate isikute poolt lahendada aga nagu selgub hetkel olevast üldplaneeringu versioonist siis küsimused on endiselt lahendamata. Ma pean silmas siin nelja inimese avaldust talude ennistamiseks Leevijõe külla . Avaldused on esitatud ca 2 aastat tagasi (detsember 2019) . Lisaks MTÜ Leevijõe poolne avaldus piiride (lahkmejoonte) korrigeerimiseks samast ajast. Vallast on korduvalt antud teada, et probleem on puht tehniline ja ei soovita algatada mitut menetlust ja küsimus lahendatakse koos üldplaneeringuga. Paraku on üldplaneeringus külade piirid endisel kujul sees. Viga mis on tehtud taasiseseisvunud Eesti ajal ei ole leidnud senini parandamist . Ei ole vald leidnud mitteühtegi dokumenti mis oleks kinnitanud ja põhjendanud nende talude teise külla alla viimist. Veelgi enam – Talude omanikud ei ole saanud mingit teavet selle kohta i et neid on Leevijõe külla alt ümber tõstetud mõne teise(Koorvere ja Karilatsi) külla alla. Usun et meie vald on ikka näoga inimeste, oma valla inimeste poole ja on suuteline nimetatud teema lahendada kiiremas korras. Palume teha üldplaneeringu kaardirakenduses vastavad muudatused lahkmejoonte osas arvestades esitatud avaldustega. Vajalikud otsused on volikogu teha mille eest seisab volikogu esimees . Seetõttu adresseerin käesoleva kirja ka volikogu esimehele astumaks vajalikke samme. Ühtlasi pöördume ka volikogu esimehe poole saamaks teavet milliseid samme on vald /volikogu astunud selle kahe aasta jooksul , milliseid menetlustoiminguid on läbi viidud ja millal võiks see protsess saada lõpetatud.</p>	<p>Võetakse teadmiseks. Selgitus: asustusüksuse piire ei saa muuta üldplaneeringuga, selleks on omaette menetlus. Asustusüksuse lahkmejoone määramine toimub „Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmejoonte määramise alused ja kord“ järgi. Varasemalt on kinnitatud, et kui vallavolikogu otsustab lahkmejooni muuta, on mõistlik üldplaneeringu ja lahkmejoone muutmise menetlus ühildada, aga üldplaneeringuga ei ole võimalik asustusüksuste piire muuta. Otsust, algatada asustusüksuse piiri muutmist, ei ole vallavolikogu teinud.</p>